

การศึกษาการเปลี่ยนแปลงการสูญเสียคำศัพท์ ของบุคคลสามระดับอายุในภาษาไทยถิ่น จังหวัดอุดรธานี

รุ่งรัชณี พร้อมเพรียง¹

คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Email: rungratchanee5@gmail.com

รับบทความ 12 กุมภาพันธ์ 2562 แก้ไขบทความ 10 มิถุนายน 2562 ตอบรับ 17 มิถุนายน 2562 ออนไลน์ 30 มิถุนายน 2562

บทคัดย่อ

บทความวิจัยเรื่อง การศึกษาการเปลี่ยนแปลงการสูญเสียคำศัพท์ของบุคคลสามระดับอายุในภาษาไทยถิ่น จังหวัดอุดรธานี ซึ่งวิเคราะห์เปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงคำศัพท์ที่เกิดขึ้นในภาษาไทยถิ่น 3 ภาษา ได้แก่ ภาษาคำเมือง ภาษาพวน และภาษาลาว ที่พูดโดยบุคคลสามระดับอายุ การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ผู้บอกภาษาโดยใช้รายการคำศัพท์ภาษาที่ใช้เหมือนกันจำนวน 400 คำ สัมภาษณ์ผู้บอกภาษามีทั้งเพศชายและเพศหญิง แบ่งออกเป็น 3 รุ่นอายุ ได้แก่ รุ่นอายุที่ 1 อายุ 60 ปีขึ้นไป รุ่นอายุที่ 2 อายุ 35-50 ปี และรุ่นอายุที่ 3 อายุ 15-25 ปี โดยเก็บข้อมูลจากผู้บอกภาษารุ่นอายุละ 4 คน รวมทั้งสิ้น 36 คน (ภาษาไทยถิ่น 3 ภาษา x 3 รุ่นอายุ x รุ่นอายุละ 4 คน) ผลการศึกษาการเปลี่ยนแปลงการสูญเสียคำศัพท์ในภาษาไทยถิ่นทั้ง 3 ภาษา ส่วนหนึ่งพบว่ามีความสูญเสียคำศัพท์จำนวนหนึ่งที่ผู้พูดไม่ค่อยใช้แล้ว และบางคำใช้เฉพาะผู้พูดรุ่นที่ 1 ส่วนผู้พูดรุ่นที่ 2 และรุ่นอายุที่ 3 แทบไม่ใช้หรือไม่เคยใช้ หรือไม่เคยได้ยินเลย ดังนั้นจึงสันนิษฐานได้ว่าอาจเกิดการสูญเสียของคำศัพท์จำนวนหนึ่งในภาษาไทยถิ่นในอนาคตอันใกล้

คำสำคัญ การเปลี่ยนแปลง การสูญเสียคำศัพท์ ภาษาไทยถิ่น

The Study of Lexical Loss in Three Generations of Tai Dialects in Uttaradit Province

Rungratchanee Promprieng

Faculty of Humanities, Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Email: rungratchanee5@gmail.com

Received 12 February 2019; revised 10 June 2019; accepted 17 June 2019; online 30 June 2019

Abstract

The present research compares variation and language use across three Tai dialects (i.e., Kham Muang, Phuan and Lao) and within three different age groups. The data were elicited by interviewing language resource persons using

¹ นิสิตปริญญาพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาภาษาศาสตร์

word lists of lexical items shared among all three Tai dialects, totaling 400 lexical items. A total of 36 spoken language interviews, with both male and female participants, were sub-divided into three distinct age groups: an elderly group 60 years old and above, a middle-aged group 35-50 years old, and a young group 15-25 years old. Data elicited from the 4 language speakers of each age group (Kham Muang, Phuan and Lao; 3 language x 3 age group x 4 Tai dialects) indicated that some specific lexical items were rarely used among the speakers. Some items were only used by the elderly group while the middle-aged group and the young group hardly used them or had never heard of them. The findings suggest that lexical loss is expected to occur in the future of these Tai dialects.

Keywords: Change, Lexical Loss, Tai Dialects

1. บทนำ

ในยุคปัจจุบันภาษาไทยถิ่นที่ใช้สื่อสารพูดกันในชีวิตประจำวันนั้นย่อมมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ นั่นคือ คำบางคำไม่นิยมใช้พูดกันในสมัยต่อมาหรือมีคำอื่นมาใช้แทนความหมายได้ดีกว่า ในที่สุดคนรุ่นหลังก็เลิกใช้ เราเรียกคำเหล่านั้นว่า ศัพท์สูญหรือสูญ ปุณฺณทก (2553, น. 57) ได้อธิบายเกี่ยวกับการสูญคำศัพท์หรือศัพท์สูญว่า หมายถึงคำที่ปรากฏอยู่ในเอกสารโบราณสมัยสุโขทัย (ศิลาจารึกและไตรภูมิพระร่วง) แต่ในปัจจุบันเลิกใช้แล้ว โดยมีคำใหม่มาใช้แทนความหมายคำศัพท์นั้น ศัพท์สูญเหล่านั้น บางครั้งก็ยังใช้กันอยู่ในภาษาถิ่น (เหนือ อีสาน ใต้ และในกลุ่มคนไทยนอกประเทศ) บางครั้งก็ปรากฏอยู่ในเอกสารโบราณสมัยอยุธยา และต้นกรุงรัตนโกสินทร์ บางคำยังใช้อยู่ในปัจจุบันในลักษณะคำซ้อน เช่น ตัดสิน (สิน-ตัด เช่น ตัดสินสินมือ) เป็นต้น เช่นเดียวกับ ญัฐวรรณ ชังใจ (2555, น. 79-85) ที่เห็นว่าการที่คำหรือถ้อยคำสำนวนจะสูญไปจากภาษานั้น เนื่องจากความคิดที่เกี่ยวกับเรื่องนั้นสูญไป คำซึ่งสื่อความคิดนั้นก็จะสูญไปด้วย มีคำจำนวนมากที่เราไม่ได้ใช้ในชีวิตประจำวัน ศัพท์อาจสูญไปจากภาษาเพราะการสร้างคำที่มีความหมายไม่ต่างกันมากหรือมีความหมายเหมือนกันขึ้นใช้ เมื่อคำ 2 คำมีความหมายเหมือนหรือใกล้เคียงกันมาก คำหนึ่งซึ่งนิยมมากกว่าจะคงอยู่ต่อไป ส่วนคำที่ไม่เป็นที่นิยมมักจะสูญไปจากภาษา

เนื่องจากผู้พูดภาษาไทยถิ่นภาษาต่าง ๆ ที่อาศัยอยู่ในจังหวัดอุดรดิตถ์ มักเป็นผู้มีภาวะสองภาษา (Bilingual) หรือผู้มีภาวะหลายภาษา (Multilingual) กล่าวคือนอกจากจะสามารถพูดภาษาที่เป็นภาษาแม่ของตนเองได้แล้วยังสามารถพูดภาษาคำเมืองได้ด้วย

และผู้พูดบางคนโดยเฉพาะกลุ่มวัยรุ่นยังสามารถพูดภาษาไทยกลางได้ ดังนั้นจึงมีแนวโน้มที่จะได้รับอิทธิพลจากภาษาคำเมืองซึ่งเป็นภาษากลางที่คนต่างกลุ่มต่างภาษาใช้ในการพูดติดต่อสื่อสารกัน รวมทั้งยังอาจได้รับอิทธิพลจากภาษาไทยกลางซึ่งผู้คนใช้สื่อสารกันในสถานการณ์ที่เป็นทางการด้วย จึงเป็นไปได้ที่จะมีการเปลี่ยนแปลงของภาษาในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงด้านคำศัพท์ซึ่งมีแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นก่อนการเปลี่ยนแปลงด้านอื่น ๆ และการเปลี่ยนแปลงด้านเสียงที่อาจเกิดขึ้นตามมา การเปลี่ยนแปลงของภาษาด้านต่าง ๆ นี้อาจนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงของภาษาที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตได้

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการเปลี่ยนแปลงการสืบทอดคำศัพท์ของบุคคลสามระดับอายุในภาษาไทยถิ่น จังหวัดอุดรธานี โดยการวิเคราะห์เปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงการสืบทอดคำศัพท์และสถานการณ์การใช้ภาษาของภาษาไทยถิ่น 3 ภาษา ได้แก่ ภาษาคำเมือง มีชื่อเรียกต่าง ๆ ได้แก่ ภาษาคำเมือง ไทยถิ่นเหนือ ยวน และไทยวน ภาษาพวน มีชื่อเรียกต่าง ๆ ได้แก่ ภาษาพวน ลาวพวน ไทพวน และไทยพวน ภาษาลาว มีชื่อเรียกตามชื่อถิ่นที่พูดหรือตามชื่อกลุ่มภาษาลาว ได้แก่ ภาษาลาวหลวงพระบาง ภาษาลาวเวียงจันทน์ ซึ่งในเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ อาจใช้ชื่อเรียกภาษาแตกต่างกัน ตัวอย่างเช่น ภาษาคำเมืองมีชื่อเรียกต่าง ๆ เท่าที่พบในเอกสารและงานวิจัยที่ผ่านมา หรือในงานวิจัยบางงานอาจใช้ชื่อถิ่นที่พูด เช่น ชื่อจังหวัดตามด้วยชื่อภาษา ตัวอย่างเช่น ภาษาถิ่นเชียงใหม่ ภาษาถิ่นเชียงราย ภาษาถิ่นลำปาง เป็นต้น

2. ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงการสืบทอดคำศัพท์ที่ผ่านมาทำให้ตั้งข้อสังเกตได้ว่างานต่าง ๆ ได้กล่าวถึงการใช้คำศัพท์เดิมในภาษาที่มีผู้น้อยลงหรือมีการใช้คำศัพท์เดิมร่วมกับคำศัพท์อื่นไว้ด้วย ได้แก่ งานวิจัยของศรินยา จิตบรรจง (2551) ที่ได้ศึกษาเปรียบเทียบการใช้คำของคนสามระดับอายุในภาษาญ้อ บ้านท่าขอนยาง ตำบลท่าขอนยาง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม พบว่า คำที่คน 3 ระดับอายุใช้เหมือนกันคือใช้ศัพท์เดิมมีครั้งหนึ่ง คือร้อยละ 50 ศัพท์เดิมที่ผู้บอกภาษาเล็กใช้มีร้อยละ 18.42 ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 มีแนวโน้มที่จะนำศัพท์อื่นมาใช้แทนศัพท์เดิมมากที่สุด ส่วนผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 ใช้ศัพท์เดมน้อยที่สุด ใช้ศัพท์เดิมร่วมกับศัพท์อื่นมากที่สุด และใช้ศัพท์อื่นน้อยกว่าผู้บอกภาษาอีก 2 ระดับอายุ ในขณะที่ผู้บอก

ภาษาระดับอายุที่ 1 ใช้ศัพท์เดิมเท่ากับผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 และใช้ศัพท์เดิมร่วมกับศัพท์อื่นเป็นลำดับที่ 2

ประเด็นที่น่าสนใจอีกประการหนึ่งในงานวิจัยที่ผ่านมาแสดงให้เห็นว่ามีการเปลี่ยนแปลงด้านการสูญเสียคำศัพท์ เช่น งานวิจัยของจริยา เสียงเย็น (2560, น. 266) ได้ศึกษาการแปรการใช้ศัพท์ของคนสามระดับอายุในภาษาผู้ไทกะป่อง อำเภอมะนัง จังหวัดสตูล ประเทศไทย พบว่า 1) การแปรด้านการใช้ศัพท์พบ 3 ประเภท คือ 1. ศัพท์ที่ผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุใช้เหมือนกัน 2. ศัพท์ที่ผู้บอกภาษาสองระดับอายุใช้เหมือนกัน 3. ศัพท์ที่ผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุใช้แตกต่างกัน โดยผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 ใช้ศัพท์ผู้ไทกะป่องมากที่สุด ในขณะที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 ใช้ศัพท์อื่นมากที่สุด ส่วนผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 ใช้ศัพท์ผู้ไทกะป่องร่วมกับศัพท์อื่นมากที่สุด 2) การแปรด้านรูปศัพท์ พบว่ามีการแปรเสียงพยัญชนะและเสียงสระในศัพท์ผู้ไทและศัพท์อื่น 3) การแปรด้านความหมายของศัพท์ พบว่ามีการแปรความหมายในศัพท์ผู้ไททั้งการแปรความหมายแบบกว้างออกและการแปรความหมายแบบแคบเข้า 4) การสูญเสียศัพท์พบการสูญเสียศัพท์ในภาษาผู้ไทกะป่อง เนื่องจากการใช้ศัพท์อื่นแทนศัพท์ผู้ไทกะป่องของคนสามระดับอายุ

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงการสูญเสียคำศัพท์ของบุคคลสามระดับอายุภาษาไทยถิ่นเหนือ โดยใช้แนวคิดตัวอย่างเช่น เปรมจิต ชนะวงศ์ (2540) การสูญเสียเสียง: กรณีคำยืมภาษาอังกฤษที่เป็นทับศัพท์ สุวิไล เปรมศรีรัตน์ (2550) ที่ว่าเกิดการเปลี่ยนแปลงในการใช้ภาษาโดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มภาษาวิฤต ได้แก่ ภาษามอญ ภาษามลายูถิ่น ภาษาเขมรถิ่นไทย ภาษาคำเมือง ลาวอีสานและปักขังได้ น้ำทิพย์ ภิงคารวัฒน์ (2551) การเปลี่ยนแปลงของภาษาผ่านกาลเวลา

หัวข้อที่ศึกษามีหลากหลายงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพินรัตน์ อัครวัฒนากุล (2555) รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ โครงการการแปรและการเปลี่ยนแปลงทางศัพท์และเสียงในภาษาไทยถิ่นที่พูดในจังหวัดน่าน ศิริชัย หอมดวง และศุภกิต บัวขาว (2559) การแปรของเสียงพยัญชนะในภาษาไทยพวน อำเภอบ้านฝาง จังหวัดอุดรธานี ไสภิตา ถาวร (2556) การแปรและการเปลี่ยนแปลงเสียงในภาษาไทยดำ ฉลิลิกา มหาพูนทอง (2559) การแปรของศัพท์และเสียงในภาษาไทยถิ่นภูเก็ตตามอายุ: การแสดงนัยของการสัมผัสภาษาถิ่น และสมทรง บุรุษพัฒน์ (2554) การแปรของพยัญชนะต้นในภาษาไทยช่อง

4. ข้อมูลและวิธีการวิจัย

4.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1.1 รายการคำสำหรับเก็บข้อมูล

รายการคำศัพท์ได้แยกชนิดของคำออกเป็น 8 ชนิด จากการศึกษาคำศัพท์ที่สุ่มมีจำนวน 400 คำ เมื่อพิจารณาตามชนิดของคำตามหลักไวยากรณ์มีชนิดของคำศัพท์ที่สุ่ม 3 ชนิด และไม่ระบุชนิดของคำ 1 ชนิด ได้แก่ 1) คำกริยา สุ่มจำนวน 34 คำ 2) คำนาม สุ่มจำนวน 266 คำ 3) คำวิเศษณ์ สุ่มจำนวน 96 คำ 4) ไม่ระบุชนิดของคำ สุ่มจำนวน 4 คำ แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการสร้างรายการคำสำหรับเก็บข้อมูล มี ดังนี้ 1) ศัพท์านุกรม 15 ภาษาที่พูดในจังหวัดน่าน (ธีระพันธ์ ล. ทองคำ, พิณรัตน์ อัครวัฒนากุล, ชมนาด อินทจามรรักษ์, กนิษฐา พุทธเสถียร, สุภาพร ผลิพัฒน์ และยุพาพร ฮวดศิริ, 2550) 2) พจนานุกรมภาษาไทยพจน (วรวิทย์ เลี้ยงถนนม, 2532) 3) พจนานุกรมลาว-ไทย (วีระพงศ์ มีสถาน, 2543) 4) พจนานุกรมลาว-ไทย-อังกฤษ ฉบับเฉลิมพระเกียรติ (คณาจารย์ภาควิชาภาษาศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2543) ตัวอย่างคำศัพท์ที่งานวิจัยนี้สันนิษฐานว่ามีการเปลี่ยนแปลงการสุ่มคำศัพท์ไปจากภาษาไทยถิ่นบางภาษาเนื่องจากเป็นคำศัพท์ที่ใช้เรียกสิ่งบางสิ่งที่กำลังสูญหายไปจากการใช้ชีวิตประจำวันของผู้พูดหรือเป็นสิ่งที่มีความเปลี่ยนแปลงไปและมีบางสิ่งมาแทนที่และผู้พูดนำคำยืมจากภาษาไทยมาตรฐานมาใช้แทน ในที่นี้จะแสดงตัวอย่างคำศัพท์โดยใช้การถ่ายทอดเสียงด้วยตัวอักษรไทยด้วย ส่วนการออกเสียงคำศัพท์ที่แตกต่างกันนั้นแสดงไว้ในตาราง ทั้งนี้สามารถจัดกลุ่มคำศัพท์ที่เกิดการเปลี่ยนแปลงการสุ่มคำศัพท์ไปจากภาษาไทยถิ่นในอนาคตตามลักษณะการปรากฏของคำศัพท์ได้ดังนี้

กลุ่มที่	กลุ่มของคำศัพท์ที่เกิดการเปลี่ยนแปลงการสุ่มคำศัพท์ไปจากภาษาไทยถิ่น	จำนวน/คำศัพท์ ในหน่วยเดียวกัน
1	คำศัพท์ที่มีเสียงพ้องกับคำศัพท์คำอื่นที่มีความหมายในเชิงลบหรือคำศัพท์ที่ปัจจุบันอาจฟังไม่สุภาพ รวมทั้งคำศัพท์ที่เดิมเคยมีความหมายทางลบมากกว่า 1 ความหมายปัจจุบันผู้พูดเลือกใช้เพียงความหมายเดียว	3
2	คำศัพท์เรียกสิ่งที่ไม่ค่อยมีผู้ใช้แล้วหรือเป็นสิ่งที่ไม่ปรากฏค่านาม	6
3	คำศัพท์ที่ไม่ค่อยมีผู้ใช้แล้ว เนื่องจากมีการใช้คำยืมจากภาษาอื่นมาแทน	7
4	คำศัพท์เรียกชื่อพืชหรือสัตว์	4
รวม		20

4.1.2 การเก็บข้อมูลสนาม

งานวิจัยนี้ใช้วิธีดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลทั้งจากเอกสารและภาคสนาม ในพื้นที่จังหวัดอุดรดิตถ์ ใช้วิธีการสัมภาษณ์หรือถามคำถามให้ผู้บอกภาษาตอบหรือออกเสียงคำที่มีความหมายตามที่กำหนดในรายการคำ โดยระหว่างการเก็บข้อมูลมีการใช้รูปภาพ ของจริงหรือแสดงท่าทางประกอบ เพื่อให้ได้ข้อมูลคำตามที่ต้องการ ผู้วิจัยได้กำหนดการจัดเก็บข้อมูลภาษาไทยถิ่นโดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือกหมู่บ้านที่คนส่วนใหญ่ใช้ภาษาไทยถิ่นภาษานั้น ๆ ในการติดต่อสื่อสารกันในชีวิตประจำวัน

4.1.3 การคัดเลือกผู้บอกภาษา

การคัดเลือกผู้บอกภาษาในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยใช้การคัดเลือกผู้บอกภาษาแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยมีเกณฑ์การคัดเลือกประกอบด้วย เพศชายรุ่นอายุละ 2 คน และเพศหญิงรุ่นอายุละ 2 คน แบ่งออกเป็น 3 รุ่นอายุ ได้แก่ รุ่นอายุที่ 1 อายุ 60 ปีขึ้นไป รุ่นอายุที่ 2 อายุ 35-50 ปี และรุ่นอายุที่ 3 อายุ 15-25 ปี โดยเก็บข้อมูลจากผู้บอกภาษารุ่นอายุละ 4 คน รวมทั้งสิ้น 36 คน ผู้บอกภาษาทุกคนมีคุณสมบัติทั่วไปคือ มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตดี มีอวัยวะในการออกเสียงอยู่ในสภาพครบสมบูรณ์ เสียงชัดเจนดีสม่ำเสมอ ไม่ซีอ้าย มีไหวพริบ มีความชำนาญด้านภาษา ไม่เคยย้ายถิ่นที่อยู่อาศัย และเต็มใจที่จะให้ความร่วมมือ ทั้งนี้เพื่อให้การเก็บข้อมูลราบรื่นและได้ข้อมูลที่ถูกต้อง เทียงตรง น่าเชื่อถือ

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงการสูญเสียคำศัพท์มีวิธีการโดยสรุปคือเปรียบเทียบคำศัพท์ที่ใช้ในภาษาคำเมือง ภาษาพวน และภาษาลาว ทั้งคำศัพท์ที่เหมือนกันและแตกต่างกัน กรณีที่พบว่าภาษาไทยถิ่นภาษาใดมีคำศัพท์คำใดเหมือนกันจะตรวจสอบว่าความเหมือนดังกล่าวนั้นเป็นความเหมือนที่มีมาแต่เดิมหรือเป็นความเหมือนที่เกิดจากการยืมคำศัพท์จากภาษาไทยถิ่นภาษาอื่นหรือภาษาไทยกลางมาใช้ โดยผู้วิจัยใช้วิธีการเปรียบเทียบกับเอกสารและงานวิจัยอื่น ๆ ที่เคยมีผู้ศึกษารวบรวมไว้มาพิจารณาประกอบ ตัวอย่างเช่น

ลำดับที่	ความหมาย	การเปลี่ยนแปลง		ภาษาไทถิ่น		
		การสูญเสียคำศัพท์		ภาษาคำเมือง	ภาษาพวน	ภาษาลาว
1	ตะกร้อ	คำศัพท์ ที่สูญเสียไป	หมักต้อ, มะต้อ	matc: ⁴⁴ (3,0,0)	matc: ³³ (3,0,0)	mak ³⁵ tc: ³⁵ (3,0,0)
		คำศัพท์ที่มี แนวโน้ม มาแทน	ตะกร้อ	takc: ⁴⁴ (4,4,4)	takc: ³³ (3,4,4)	takc: ³⁵ (4,4,3)

จากตารางข้างต้นจะแสดงจำนวนผู้พูดรุ่นอายุที่ 1, 2 และ 3 ที่ใช้คำศัพท์คำนั้นไว้ในวงเล็บท้ายคำศัพท์แต่ละคำ เช่น คำศัพท์ที่สูญเสียไปภาษาคำเมือง matc:⁴⁴ (3,0,0) หมายถึง มีผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 จำนวน 3 คน รุ่นอายุที่ 2 จำนวน 0 คน และรุ่นอายุที่ 3 จำนวน 0 คน ภาษาพวน matc:³³ (3,0,0) หมายถึง มีผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 จำนวน 3 คน รุ่นอายุที่ 2 จำนวน 0 คน และรุ่นอายุที่ 3 จำนวน 0 คน และ ภาษาลาว mak³⁵ tc:³⁵ หมายถึง มีผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 จำนวน 3 คน รุ่นอายุที่ 2 จำนวน 0 คน และรุ่นอายุที่ 3 จำนวน 0 คน สำหรับคำศัพท์ที่มีแนวโน้มมาแทน คือคำว่า ตะกร้อ ภาษาคำเมือง takc:⁴⁴ (4,4,4) หมายถึง มีผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 จำนวน 4 คน รุ่นอายุที่ 2 จำนวน 4 คน และรุ่นอายุที่ 3 จำนวน 4 คน ภาษาพวน takc:³³ (3,4,4) หมายถึง มีผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 จำนวน 3 คน รุ่นอายุที่ 2 จำนวน 4 คน และรุ่นอายุที่ 3 จำนวน 4 คน และ ภาษาลาว takc:³⁵ (4,4,3) หมายถึง มีผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 จำนวน 4 คน รุ่นอายุที่ 2 จำนวน 4 คน และรุ่นอายุที่ 3 จำนวน 3 คน อย่างไรก็ตามการสูญเสียคำศัพท์ในภาษาหนึ่งอาจไม่สูญเสียในอีกภาษาหนึ่งก็ได้

คำในความหมายคำว่า ตะกร้อ ในภาษาไทถิ่นบางภาษามีการใช้คำว่า หมักต้อ เช่น ภาษาลาว หรือคำว่า มะต้อ ในภาษาคำเมือง และภาษาพวน คำศัพท์ต่าง ๆ ดังกล่าวปรากฏในข้อมูลคำศัพท์ของผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 ส่วนใหญ่ และรุ่นอายุที่ 2 เพียงบางคนเท่านั้น นอกจากนี้ยังพบว่า ผู้พูดภาษาไทถิ่นทั้ง 3 ภาษา 3 รุ่นอายุใช้คำว่า ตะกร้อ ซึ่งเป็นคำยืมภาษาไทยมาตรฐานเข้ามาใช้แทนคำศัพท์เดิม ในที่นี้สันนิษฐานว่าลูกตะกร้อในสมัยก่อนอาจทำขึ้นด้วยมือด้วยวิธีการง่าย ๆ การใช้คำ หมักต้อหรือมะต้อ จึงค่อย ๆ เลือนหายไป ด้วย และมีการนำคำว่า ตะกร้อ มาใช้แทน

5. ผลการวิจัย

คำศัพท์ส่วนใหญ่ที่งานวิจัยนี้สันนิษฐานว่าเกิดการเปลี่ยนแปลงการสัท
คำศัพท์ไปจากภาษาไทถิ่นบางภาษาเป็นคำศัพท์เฉพาะที่ใช้เรียกชื่อสัตว์ พืช และสิ่งของ
บางประเภทที่ผู้พูดไม่ค่อยพูดแล้ว นอกจากนี้ยังตั้งข้อสังเกตว่ามีคำศัพท์บางคำในภาษา
ไทถิ่นที่ศึกษาในงานวิจัยนี้สามารถจัดกลุ่มคำศัพท์ได้ตามลักษณะการปรากฏแต่ละ
ลักษณะมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

**5.1 คำศัพท์ที่มีเสียงพ้องกับคำศัพท์คำอื่นที่มีความหมายในเชิงลบหรือ
คำศัพท์ที่ปัจจุบันอาจฟังไม่สุภาพ รวมทั้งคำศัพท์ที่เดิมเคยมีความหมายทางลบ
มากกว่า 1 ความหมายปัจจุบันผู้พูดเลือกใช้เพียงความหมายเดียว**

ในภาษาไทถิ่นบางภาษาคำศัพท์บางคำผู้พูดหลีกเลี่ยงที่จะใช้เนื่องจากเห็นว่าเป็น
คำที่มีเสียงเหมือนคำอื่นที่มีความหมายในทางลบ และบางคำมีเสียงที่ฟังแล้วไม่
สุภาพ การที่ผู้พูดหลีกเลี่ยงที่จะใช้คำต่าง ๆ ดังกล่าว ทำให้เกิดการสัทของคำศัพท์ไป
จากภาษาได้ คำศัพท์ในกลุ่มนี้มีทั้งหมด 3 คำ ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1

คำศัพท์ที่มีเสียงพ้องกับคำศัพท์คำอื่นที่มีความหมายในเชิงลบหรือคำศัพท์ที่ปัจจุบันอาจฟังไม่สุภาพ
รวมทั้งคำศัพท์ที่เดิมเคยมีความหมายทางลบมากกว่า 1 ความหมายปัจจุบันผู้พูดเลือกใช้เพียง
ความหมายเดียว มีทั้งหมด 3 คำ

ลำดับที่	ความหมาย	การเปลี่ยนแปลง		ภาษาไทถิ่น		
		การสัทคำศัพท์		ภาษาคำเมือง	ภาษาพวน	ภาษาลาว
1	ตาตุ่ม	คำศัพท์ ที่สูญเสียไป	ตาตั้น, โปมเพียะ, ตาตูปม่อง	ta: ²³ ti:n ²³ (4,4,3)	ta: ³⁵ ti:n ³⁵ (4,4,0)	ta: ²³ tum ³³ (3,3,0)
		คำศัพท์ที่มี แนวโน้ม มาแทน	ตาตุ่ม	ta: ²³ tum ²² (0,0,4)	ta: ³⁵ tum ²² (0,0,4)	ta: ²³ tum ³³ (0,0,4)

ตารางข้างต้นจะแสดงจำนวนผู้พูดรุ่นอายุที่ 1, 2 และ 3 ที่ใช้คำศัพท์คำนั้นไว้
ในวงเล็บท้ายคำศัพท์แต่ละคำ เช่น คำศัพท์ที่สูญเสียไปภาษาคำเมือง ta:²³ ti:n²³ (4,4,3) หมายถึง
มีผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 จำนวน 4 คน รุ่นอายุที่ 2 จำนวน 4 คน และรุ่นอายุที่ 3 จำนวน 3 คน
ภาษาพวน ta:³⁵ ti:n³⁵ (4,4,0) หมายถึง มีผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 จำนวน 4 คน รุ่นอายุที่ 2 จำนวน

4 คน และรุ่นอายุที่ 3 จำนวน 0 คน และ ภาษาลาว ta:²³ tum³³ (3,3,0) หมายถึง มีผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 จำนวน 3 คน รุ่นอายุที่ 2 จำนวน 3 คน และรุ่นอายุที่ 3 จำนวน 0 คน สำหรับคำศัพท์ที่มีแนวโน้มมาแทน คือคำว่า ตาต๋ม ภาษาคำเมือง ta:²³ tum²² (0,0,4) หมายถึง มีผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 จำนวน 0 คน รุ่นอายุที่ 2 จำนวน 0 คน และรุ่นอายุที่ 3 จำนวน 4 คน ภาษาวน ta:³⁵ tum²² (0,0,4) หมายถึง มีผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 จำนวน 0 คน รุ่นอายุที่ 2 จำนวน 0 คน และรุ่นอายุที่ 3 จำนวน 4 คน และ ภาษาลาว ta:²³ tum³³ (0,0,4) หมายถึง มีผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 จำนวน 0 คน รุ่นอายุที่ 2 จำนวน 0 คน และรุ่นอายุที่ 3 จำนวน 4 คน อย่างไรก็ตามการสูญเสียศัพท์ในภาษาหนึ่งอาจไม่สูญเสียในอีกภาษาหนึ่งก็ได้

การวิเคราะห์คำศัพท์ในภาษาไทยถิ่นในงานวิจัยนี้พบว่า มีคำจำนวนหนึ่งในภาษาไทยถิ่น บางภาษาที่ผู้พูดหลีกเลี่ยงที่จะใช้เนื่องจากเห็นว่าเป็นคำที่มีเสียงเหมือนคำอื่นที่มีความหมายในทางลบและบางคำที่มีเสียงฟังแล้วไม่สุภาพ และนำคำยืมจากภาษาอื่นโดยเฉพาะภาษาไทยมาตรฐานมาใช้แทน เมื่อศึกษาข้อมูลคำศัพท์ในภาษาคำเมือง ภาษาวน และภาษาลาวแล้วพบว่า คำว่า ta:²³ ti:n²³ ในภาษาไทยถิ่นทั้ง 3 ภาษาดังกล่าวเป็นคำที่ใช้โดยผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 และรุ่นอายุที่ 2 เป็นส่วนใหญ่ ส่วนผู้พูดรุ่นอายุที่ 3 นั้นแทบไม่เคยใช้คำว่า ตาติน เลย จากข้อมูลของผู้พูดภาษาไทยถิ่นทั้ง 3 ภาษายืนยันตรงกันว่า คำว่า ตาติน ฟังเป็นคำไม่สุภาพ จึงไม่ค่อยใช้ และมักใช้คำว่า ta:²³ tum²² ซึ่งเป็นคำยืมภาษาไทยมาตรฐานแทน ดังนั้นจึงสันนิษฐานว่า คำว่า ตาติน ค่อยๆ สูญไปจากภาษาไทยถิ่นทั้ง 3 ภาษาในอนาคต

ลำดับที่	ความหมาย	การเปลี่ยนแปลง		ภาษาไทยถิ่น		
		การสูญเสียคำศัพท์		ภาษาคำเมือง	ภาษาวน	ภาษาลาว
2	ใบ้	คำศัพท์ที่สูญเสียไป	ง่าว	ɲa:w ³¹ (4,3,1)	ɲa:w ³¹ (4,4,1)	ɲa:w ³³ (1,1,0)
		คำศัพท์ที่มีแนวโน้มมาแทน	ใบ้	bay ⁴⁴ (2,3,4)	bay ³³ (0,0,4)	bay ³⁵ (4,3,3)

ตารางข้างต้นแสดงจำนวนผู้พูดรุ่นอายุที่ 1, 2 และ 3 ที่ใช้คำศัพท์คำนั้นไว้ในวงเล็บท้ายคำศัพท์แต่ละคำ เช่น คำศัพท์ที่สูญเสียไป ภาษาคำเมือง ɲa:w³¹ (4,3,1) หมายถึง มีผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 จำนวน 4 คน รุ่นอายุที่ 2 จำนวน 3 คน และรุ่นอายุที่ 3 จำนวน 1 คน

ภาษาพวน $\eta a:w^{31}$ (4,4,1) หมายถึง มีผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 จำนวน 4 คน รุ่นอายุที่ 2 จำนวน 4 คน และรุ่นอายุที่ 3 จำนวน 1 คน และ ภาษาลาว $\eta a:w^{33}$ (1,1,0) หมายถึง มีผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 จำนวน 1 คน รุ่นอายุที่ 2 จำนวน 1 คน และรุ่นอายุที่ 3 จำนวน 0 คน สำหรับคำศัพท์ที่มีแนวโน้มมาแทน คือคำว่า ไ้ ภาษาคำเมือง bay^{44} (2,3,4) หมายถึง มีผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 จำนวน 2 คน รุ่นอายุที่ 2 จำนวน 3 คน และรุ่นอายุที่ 3 จำนวน 4 คน ภาษาพวน bay^{33} (0,0,4) หมายถึง มีผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 จำนวน 0 คน รุ่นอายุที่ 2 จำนวน 0 คน และรุ่นอายุที่ 3 จำนวน 4 คน และ ภาษาลาว bay^{35} (4,3,3) หมายถึง มีผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 จำนวน 4 คน รุ่นอายุที่ 2 จำนวน 3 คน และรุ่นอายุที่ 3 จำนวน 3 คน อย่างไรก็ตามการสูญเสียคำศัพท์ในภาษาหนึ่งอาจไม่สูญเสียในอีกภาษาหนึ่งก็ได้

คำในความหมายคำว่า ไ้ ในข้อมูลคำศัพท์ภาษาคำเมือง ปรากฏการใช้คำว่า $\eta a:w^{31}$ ที่มีความหมายครอบคลุมทั้ง โง่ และไ้ แต่จากการเก็บข้อมูลคำศัพท์จากผู้พูดทั้ง 3 รุ่นอายุ ในงานวิจัยนี้พบว่าการใช้คำว่า $\eta a:w^{31}$ ในความหมายว่า ไ้ นั้นปรากฏเฉพาะในข้อมูลคำศัพท์ของผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 และผู้พูดรุ่นอายุที่ 2 เพียงบางคนเท่านั้น ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงความหมายในแต่ละระดับอายุ แต่มีแนวโน้มที่จะสูญเสียคำศัพท์ในอนาคตได้

ลำดับที่	ความหมาย	การเปลี่ยนแปลง การสูญเสียคำศัพท์		ภาษาไทถิ่น		
		คำศัพท์ ที่สูญเสียไป	อิสมบ, พิสบ	ภาษาคำเมือง	ภาษาพวน	ภาษาลาว
3	ริมฝีปาก	คำศัพท์ที่มี แนวโน้ม มาแทน	ริมฝีปาก	$him^{35} pa:k^{22}$ (4,4,3)	$him^{35} sop^{35}$ (4,4,0)	$khi:\dot{\eta}^{44}$ sop^{35} (1,0,0)
				$lim^{35} fi:\dot{\eta}^{23} pa:k^{22}$ (0,0,4)	$him^{35} pa:\dot{\eta}^{22}$ (2,2,4)	$him^{23} pa:k^{44}$ (2,1,4)

ตารางข้างต้นแสดงจำนวนผู้พูดแต่ละรุ่นอายุที่ 1, 2 และ 3 ที่ใช้คำศัพท์คำนั้นไว้ในวงเล็บท้ายคำศัพท์แต่ละคำ เช่น คำศัพท์ที่สูญเสียไป ภาษาคำเมือง $him^{35} pa:k^{22}$ (4,4,3) หมายถึง มีผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 จำนวน 4 คน รุ่นอายุที่ 2 จำนวน 4 คน และรุ่นอายุที่ 3 จำนวน 3 คน ภาษาพวน $him^{35} sop^{35}$ (4,4,0) หมายถึง มีผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 จำนวน 4 คน รุ่นอายุที่ 2 จำนวน 4 คน และรุ่นอายุที่ 3 จำนวน 0 คน และ ภาษาลาว $khi:\dot{\eta}^{44}$ sop^{35} (1,0,0) หมายถึง มีผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 จำนวน 1 คน รุ่นอายุที่ 2 จำนวน 1 คน และ

รุ่นอายุที่ 3 จำนวน 0 คน สำหรับคำศัพท์ที่มีแนวโน้มมาแทน คือคำว่า ริมฝีปาก ภาษาคำเมือง $\text{lim}^{35} \text{fi:}^{23} \text{pa:k}^{22}$ (0,0,4) หมายถึง มีผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 จำนวน 0 คน รุ่นอายุที่ 2 จำนวน 0 คน และรุ่นอายุที่ 3 จำนวน 4 คน ภาษาพวน $\text{him}^{35} \text{pa:}^{22}$ (2,2,4) หมายถึง มีผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 จำนวน 2 คน รุ่นอายุที่ 2 จำนวน 2 คน และรุ่นอายุที่ 3 จำนวน 4 คน และ ภาษาลาว $\text{him}^{23} \text{pa:k}^{44}$ (2,1,4) หมายถึง มีผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 จำนวน 2 คน รุ่นอายุที่ 2 จำนวน 1 คน และรุ่นอายุที่ 3 จำนวน 4 คน อย่างไรก็ตามการสูญเสียศัพท์ในภาษาหนึ่งอาจไม่สูญเสียในอีกภาษาหนึ่งก็ได้

คำในความหมายว่า $\text{lim}^{35} \text{fi:}^{23} \text{pa:k}^{22}$ ปรากฏเฉพาะในข้อมูลคำศัพท์ของผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 และ 2 เพียงบางคนที่เท่านั้น ส่วนผู้พูดรุ่นอายุที่ 3 รวมทั้งรุ่นอายุที่ 1 และรุ่นอายุที่ 2 ส่วนใหญ่ต่างก็ใช้คำศัพท์อื่น ๆ ในที่นี้สันนิษฐานว่าคำว่า ริมฝีปาก ที่ใช้ในภาษาไทยถิ่นทั้ง 3 ภาษาดังกล่าวเป็นคำยืมภาษาไทยมาตรฐาน

5.2 คำศัพท์เรียกสิ่งที่ไม่ค่อยมีผู้ใช้แล้วหรือเป็นสิ่งที่ไม่ปรากฏให้เห็นในชีวิตประจำวันของผู้พูดภาษาไทยถิ่นในปัจจุบัน

กรณีที่ผู้พูดภาษาไทยถิ่นมีการใช้คำศัพท์บางคำน้อยลงหรือแทบไม่ใช้เลยมีความเกี่ยวข้องกับสิ่งของบางสิ่งบางอย่างที่ไม่ปรากฏหรือแทบไม่ปรากฏให้เห็นเลยในปัจจุบันคำศัพท์ที่อยู่ในกรณีนี้มีจำนวน 6 คำ ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2

คำศัพท์เรียกสิ่งที่ไม่ค่อยมีผู้ใช้แล้วหรือเป็นสิ่งที่ไม่ปรากฏให้เห็นในชีวิตประจำวันของผู้พูดภาษาไทยถิ่นในปัจจุบัน มีจำนวน 6 คำ

ลำดับที่	ความหมาย	การเปลี่ยนแปลง		ภาษาไทยถิ่น		
		การสูญเสียคำศัพท์		ภาษาคำเมือง	ภาษาพวน	ภาษาลาว
1	ช้อน	คำศัพท์ที่สูญเสียไป	บ่วง	co:n^{41} (4,4,4)	buoŋ^{22} (4,4,0)	buoŋ^{33} (4,2,2)
		คำศัพท์ที่มีแนวโน้มมาแทน	ช้อน	co:n^{41} (4,4,4)	co:n^{41} (3,4,3)	co:n^{35} (2,3,1)

ตารางข้างต้นแสดงจำนวนผู้พูดรุ่นอายุที่ 1, 2 และ 3 ที่ใช้คำศัพท์คำนั้นไว้ในวงเล็บท้ายคำศัพท์แต่ละคำ เช่น คำศัพท์ที่สูญเสียไป ภาษาคำเมือง co:n^{41} (4,4,4) หมายถึงมี

ผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 จำนวน 4 คน รุ่นอายุที่ 2 จำนวน 4 คน และรุ่นอายุที่ 3 จำนวน 4 คน ภาษาพวน buoŋ²² (4,4,0) หมายถึง มีผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 จำนวน 4 คน รุ่นอายุที่ 2 จำนวน 4 คน และรุ่นอายุที่ 3 จำนวน 0 คน และภาษาลาว buoŋ³³ (4,2,2) หมายถึง มีผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 จำนวน 4 คน รุ่นอายุที่ 2 จำนวน 2 คน และรุ่นอายุที่ 3 จำนวน 2 คน สำหรับคำศัพท์ที่มีแนวโน้มมาแทน คือคำว่า ซ้อน ภาษาคำเมือง co:n⁴¹ (4,4,4) หมายถึง มีผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 จำนวน 4 คน รุ่นอายุที่ 2 จำนวน 4 คน และรุ่นอายุที่ 3 จำนวน 4 คน ภาษาพวน co:n⁴¹ (3,4,3) หมายถึง มีผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 จำนวน 3 คน รุ่นอายุที่ 2 จำนวน 4 คน และรุ่นอายุที่ 3 จำนวน 3 คน และ ภาษาลาว co:n³⁵ (2,3,1) หมายถึง มีผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 จำนวน 2 คน รุ่นอายุที่ 2 จำนวน 3 คน และรุ่นอายุที่ 3 จำนวน 1 คน อย่างไรก็ตามการสูญเสียศัพท์ในภาษาหนึ่งอาจไม่สูญเสียในอีกภาษาหนึ่งก็ได้

คำในความหมายคำว่า co:n⁴¹ มีผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 และรุ่นอายุที่ 2 บางคนพูดภาษาลาวและภาษาพวนยังใช้อยู่ ในขณะที่ผู้พูดรุ่นอายุที่ 3 ส่วนใหญ่เคยได้ยินคำศัพท์ดังกล่าว และบางคนรู้ความหมายแต่บางคนไม่เคยใช้และไม่รู้ความหมายของคำว่าบ่วง ในที่นี้จึงสันนิษฐานคำว่า บ่วง ที่ใช้เรียกซ้อนแบบที่ใช้สมัยก่อนมีแนวโน้มที่จะสูญเสียไปจากภาษาพวนและภาษาลาว ในอนาคตอันใกล้

ลำดับที่	ความหมาย	การเปลี่ยนแปลง		ภาษาท้องถิ่น		
		การสูญเสียคำศัพท์		ภาษาคำเมือง	ภาษาพวน	ภาษาลาว
2	ชิงช้า	คำศัพท์ที่สูญเสียไป	จิ้งจ่า, โอนหล่นเส้, โอนหล่นชา	cuŋ ²² ca: ³⁵ (2,4,0)	ʔo:n ²² lon ²² se: ³³ (3,2,1)	ʔo:n ³³ lon ³³ sa: ²³ (0,2,0)
		คำศัพท์ที่มีแนวโน้มมาแทน	ชิงช้า	chiŋ ³⁵ cha: ⁴¹ (0,0,2)	chiŋ ³¹ ha: ²² (0,0,2)	chiŋ ²³ cha: ³⁵ (1,2,2)

ตารางข้างต้นแสดงจำนวนผู้พูดแต่ละรุ่นอายุที่ 1, 2 และ 3 ที่ใช้คำศัพท์คำนั้นไว้ในวงเล็บท้ายคำศัพท์แต่ละคำ เช่น คำศัพท์ที่สูญเสียไป ภาษาคำเมือง cuŋ²² ca:³⁵ (2,4,0) หมายถึง มีผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 จำนวน 2 คน รุ่นอายุที่ 2 จำนวน 4 คน และรุ่นอายุที่ 3 จำนวน 0 คน ภาษาพวน ʔo:n²² lon²² se:³³ (3,2,1) หมายถึง มีผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 จำนวน

3 คน รุ่นอายุที่ 2 จำนวน 2 คน และรุ่นอายุที่ 3 จำนวน 1 คน และภาษาลาว $\text{xo:n}^{33} \text{lon}^{33} \text{sa:}^{23}$ (0,2,0) หมายถึง มีผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 จำนวน 0 คน รุ่นอายุ ที่ 2 จำนวน 2 คน และรุ่นอายุที่ 3 จำนวน 0 คน สำหรับคำศัพท์ที่มีแนวโน้มมาแทน คือคำว่า ชิงช้า ภาษา คำเมือง $\text{chim}^{35} \text{cha:}^{41}$ (0,0,2) หมายถึง มีผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 จำนวน 0 คน รุ่นอายุที่ 2 จำนวน 0 คน และรุ่นอายุที่ 3 จำนวน 2 คน ภาษาวน $\text{chim}^{31} \text{ha:}^{22}$ (0,0,2) หมายถึง มีผู้พูดรุ่น อายุที่ 1 จำนวน 0 คน รุ่นอายุที่ 2 จำนวน 0 คน และรุ่นอายุที่ 3 จำนวน 2 คน และ ภาษา ลาว $\text{chim}^{23} \text{cha:}^{35}$ (1,2,2) หมายถึง มีผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 จำนวน 1 คน รุ่นอายุที่ 2 จำนวน 2 คน และรุ่นอายุที่ 3 จำนวน 2 คน อย่างไรก็ตามการสูญเสียศัพท์ในภาษาหนึ่งอาจไม่สูญเสียในอีก ภาษาหนึ่งก็ได้

คำในความหมายคำว่า $\text{chim}^{35} \text{cha:}^{41}$ ในภาษาไทยถิ่นบางภาษาปรากฏการใช้คำศัพท์ ที่ใช้เรียก ชิงช้า ซึ่งหมายถึงชิงช้าที่ทำด้วยไม้แผ่นขนาดเล็ก ผูกด้วยเชือก 2 ข้าง แขนง ไว้กับกิ่งไม้ ภาษาวน ใช้คำว่า $\text{xo:n}^{22} \text{lon}^{22} \text{se:}^{33}$ และภาษาลาว ใช้คำว่า $\text{xo:n}^{33} \text{lon}^{33} \text{sa:}^{23}$ ซึ่งคำศัพท์ต่าง ๆ ล้วนแต่เป็นคำที่ปรากฏในข้อมูลคำศัพท์ของผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 และรุ่น อายุที่ 2 เพียงบางคนเท่านั้น ส่วนผู้พูดรุ่นอายุที่ 3 ใช้คำว่า $\text{chim}^{35} \text{cha:}^{41}$ ซึ่งเป็นคำยืม ภาษาไทยมาตรฐานแทนคำศัพท์เดิม

ลำดับที่	ความหมาย	การเปลี่ยนแปลง		ภาษาไทยถิ่น		
		การสูญเสียคำศัพท์		ภาษาคำเมือง	ภาษาวน	ภาษาลาว
3	หน้าต่าง	คำศัพท์ ที่สูญเสียไป	ประตูป้อง, ป้องเอี่ยม	pa-tu:^{23} $\text{po:}\eta^{22}$ (2,2,0)	pa-tu:^{35} $\text{po:}\eta^{22}$ (1,1,0)	$\text{po:}\eta^{33}$ xiom^{35} (1,0,0)
		คำศัพท์ที่มี แนวโน้ม มาแทน	หน้าต่าง	$\text{na:}^{44} \text{ta:}\eta^{22}$ (4,4,4)	$\text{na:}^{44} \text{ta:}\eta^{22}$ (2,2,4)	$\text{na:}^{44} \text{ta:}\eta^{33}$ (4,4,4)

ตารางข้างต้นแสดงจำนวนผู้พูดแต่ละรุ่นอายุที่ 1, 2 และ 3 ที่ใช้คำศัพท์คำนั้นไว้ใน วงเล็บท้ายคำศัพท์แต่ละคำ เช่น คำศัพท์ที่สูญเสียไป ภาษาคำเมือง $\text{pa-tu:}^{23} \text{po:}\eta^{22}$ (2,2,0) หมายถึง มีผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 จำนวน 2 คน รุ่นอายุที่ 2 จำนวน 2 คน และรุ่นอายุที่ 3 จำนวน 0 คน ภาษาวน $\text{pa-tu:}^{35} \text{po:}\eta^{22}$ (1,1,0) หมายถึง มีผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 จำนวน 1 คน รุ่นอายุที่ 2 จำนวน 1 คน และรุ่นอายุที่ 3 จำนวน 0 คน และภาษาลาว $\text{po:}\eta^{33} \text{xiom}^{35}$ (1,0,0)

หมายถึง มีผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 จำนวน 1 คน รุ่นอายุที่ 2 จำนวน 0 คน และรุ่นอายุที่ 3 จำนวน 0 คน สำหรับคำศัพท์ที่มีแนวโน้มมาแทน คือคำว่า หน้าต่าง ภาษาคำเมือง na:⁴⁴ ta:ŋ²² (4,4,4) หมายถึง มีผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 จำนวน 4 คน รุ่นอายุที่ 2 จำนวน 4 คน และรุ่นอายุที่ 3 จำนวน 4 คน ภาษาวน na:⁴⁴ ta: ŋ²² (2,2,4) หมายถึง มีผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 จำนวน 2 คน รุ่นอายุที่ 2 จำนวน 2 คน และรุ่นอายุที่ 3 จำนวน 4 คน และ ภาษาลาว na:⁴⁴ ta: ŋ³³ (4,4,4) หมายถึง มีผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 จำนวน 4 คน รุ่นอายุที่ 2 จำนวน 4 คน และรุ่นอายุที่ 3 จำนวน 4 คน อย่างไรก็ตามการสูญเสียศัพท์ในภาษาหนึ่งอาจไม่สูญเสียในอีกภาษาหนึ่งก็ได้

คำในความหมายคำว่า na:⁴⁴ ta: ŋ²² คำศัพท์ต่างๆ ดังกล่าวปรากฏในข้อมูลของผู้พูดรุ่นที่ 1 เป็นส่วนใหญ่ และปรากฏในข้อมูลคำศัพท์ของผู้พูดรุ่นอายุที่ 2 เพียงบางคน ส่วนผู้พูดรุ่นอายุที่ 3 นั้นที่ได้ยินและรู้จักใช้คำนี้

ลำดับที่	ความหมาย	การเปลี่ยนแปลง		ภาษาไทถิ่น		
		การสูญเสียคำศัพท์		ภาษาคำเมือง	ภาษาวน	ภาษาลาว
4	ตะกั่ว	คำศัพท์ที่สูญเสียไป	ขึ้น, จิ้น	cɿ:n ³⁵ (4,4,1)	sɿ:n ³⁵ (4,3,1)	sɿ:n ²³ (1,2,0)
		คำศัพท์ที่มีแนวโน้มมาแทน	ตะกั่ว	ta-kuə ²² (1,3,3)	ta-kuə ²² (0,1,4)	ta-kuə ³³ (3,4,4)

ตารางข้างต้นแสดงจำนวนผู้พูดรุ่นอายุที่ 1, 2 และ 3 ที่ใช้คำศัพท์คำนั้นไว้ในวงเล็บท้ายคำศัพท์แต่ละคำ เช่น คำศัพท์ที่สูญเสียไป ภาษาคำเมือง cɿ:n³⁵ (4,4,1) หมายถึง มีผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 จำนวน 4 คน รุ่นอายุที่ 2 จำนวน 4 คน และรุ่นอายุที่ 3 จำนวน 1 คน ภาษาวน sɿ:n³⁵ (4,3,1) หมายถึง มีผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 จำนวน 4 คน รุ่นอายุที่ 2 จำนวน 3 คน และรุ่นอายุที่ 3 จำนวน 1 คน และภาษาลาว sɿ:n²³ (1,2,0) หมายถึง มีผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 จำนวน 1 คน รุ่นอายุที่ 2 จำนวน 2 คน และรุ่นอายุที่ 3 จำนวน 0 คน สำหรับคำศัพท์ที่มีแนวโน้มมาแทน คือคำว่า ตะกั่ว ภาษาคำเมือง ta-kuə²² (1,3,3) หมายถึง มีผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 จำนวน 1 คน รุ่นอายุที่ 2 จำนวน 3 คน และรุ่นอายุที่ 3 จำนวน 3 คน ภาษาวน ta-kuə²² (0,1,4) หมายถึง มีผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 จำนวน 0 คน รุ่นอายุที่ 2 จำนวน 1 คน และรุ่นอายุที่ 3 จำนวน 4 คน และ ภาษาลาว ta-kuə³³ (3,4,4) หมายถึง มีผู้พูด

รุ่นอายุที่ 1 จำนวน 3 คน รุ่นอายุที่ 2 จำนวน 4 คน และรุ่นอายุที่ 3 จำนวน 4 คน
อย่างไรก็ดีการสูญเสียทึในภาษาหนึ่งอาจไม่สูญเสียในอีกภาษาหนึ่งก็ได้

คำในความหมายคำว่า ta-kuo²² ในภาษาคำเมืองออกเสียงเป็น cɯːŋ³⁵ ส่วน
ภาษาพวนและภาษาลาวออกเสียงเป็น sɯːŋ³⁵ ในข้อมูลคำศัพท์ของผู้พูดรุ่นอายุที่ 1
ส่วนใหญ่และผู้พูดรุ่นอายุที่ 2 บางคนใช้ ส่วนผู้พูดรุ่นอายุที่ 3 แทบไม่รู้จักหรือไม่เคยได้ยิน

ลำดับที่	ความหมาย	การเปลี่ยนแปลง		ภาษาไทถิ่น		
		การสูญเสียคำศัพท์		ภาษาคำเมือง	ภาษาพวน	ภาษาลาว
5	มั่ง	คำศัพท์	สุด	sut ³⁵	sut ³⁵	sut ³⁵
		ที่สูญเสียไป		(4,1,0)	(3,3,0)	(2,2,0)
		คำศัพท์ที่มี	มั่ง	muŋ ⁴¹	muŋ ⁴¹	muŋ ³⁵
		แนวโน้ม		(4,4,4)	(0,4,4)	(4,4,4)
		มาแทน				

ตารางข้างต้นแสดงจำนวนผู้พูดแต่ละรุ่นอายุที่ 1, 2 และ 3 ที่ใช้คำศัพท์คำนั้น
ไว้ในวงเล็บท้ายคำศัพท์แต่ละคำ เช่น คำศัพท์ที่สูญเสียไป ภาษาคำเมือง sut³⁵ (4,1,0)
หมายถึง มีผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 จำนวน 4 คน รุ่นอายุที่ 2 จำนวน 1 คน และรุ่นอายุที่ 3
จำนวน 0 คน ภาษาพวน sut³⁵ (3,3,0) หมายถึง มีผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 จำนวน 3 คน รุ่น
อายุที่ 2 จำนวน 3 คน และรุ่นอายุที่ 3 จำนวน 0 คน และภาษาลาว sut³⁵ (2,2,0)
หมายถึง มีผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 จำนวน 2 คน รุ่นอายุที่ 2 จำนวน 2 คน และรุ่นอายุที่ 3
จำนวน 0 คน สำหรับคำศัพท์ที่มีแนวโน้มมาแทน คือคำว่า มั่ง ภาษาคำเมือง
muŋ⁴¹ (4,4,4) หมายถึง มีผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 จำนวน 4 คน รุ่นอายุที่ 2 จำนวน 4 คน และรุ่น
อายุที่ 3 จำนวน 4 คน ภาษาพวน muŋ⁴¹ (0,4,4) หมายถึง มีผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 จำนวน 0 คน
รุ่นอายุที่ 2 จำนวน 4 คน และรุ่นอายุที่ 3 จำนวน 4 คน และภาษาลาว muŋ³⁵ (4,4,4)
หมายถึง มีผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 จำนวน 4 คน รุ่นอายุที่ 2 จำนวน 4 คน และรุ่นอายุที่ 3
จำนวน 4 คน อย่างไรก็ตามการสูญเสียทึในภาษาหนึ่งอาจไม่สูญเสียในอีกภาษาหนึ่งก็ได้

คำในความหมายคำว่า muŋ⁴¹ ในภาษาคำเมือง ภาษาพวน และภาษาลาว มี
การใช้คำว่า sut³⁵ และปรากฏในข้อมูลคำศัพท์ของผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 และรุ่นอายุที่ 2 เพียง
บางคนเท่านั้น ขณะที่ผู้พูดรุ่นอายุที่ 3 ส่วนใหญ่ไม่เคยได้ยินและใช้คำว่า sut³⁵ แต่อย่างไรก็ดี

ลำดับที่	ความหมาย	การเปลี่ยนแปลง		ภาษาไทถิ่น		
		การสูญเสียคำศัพท์		ภาษาคำเมือง	ภาษาพวน	ภาษาลาว
6	คุก	คำศัพท์	คอก	khɔ:k ³¹	khɔɪ ²²	khɔ:k ³⁵
		ที่สูญเสียไป		(2,0,0)	(1,0,0)	(1,0,0)
		คำศัพท์ที่มี	คุก,	khuk ⁴¹	khuk ²²	khuk ³³
		แนวโน้ม	ตาราง	(3,4,4)	(2,1,4)	(4,4,4)
		มาแทน				

ตารางข้างต้นแสดงจำนวนผู้พูดแต่ละรุ่นอายุที่ 1, 2 และ 3 ที่ใช้คำศัพท์คำนั้นไว้ในวงเล็บท้ายคำศัพท์แต่ละคำ เช่น คำศัพท์ที่สูญเสียไป ภาษาคำเมือง khɔ:k³¹ (2,0,0) หมายถึง มีผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 จำนวน 2 คน รุ่นอายุที่ 2 จำนวน 0 คน และรุ่นอายุที่ 3 จำนวน 0 คน ภาษาพวน khɔɪ²² (1,0,0) หมายถึง มีผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 จำนวน 1 คน รุ่นอายุที่ 2 จำนวน 0 คน และรุ่นอายุที่ 3 จำนวน 0 คน และภาษาลาว khɔ:k³⁵ (1,0,0) หมายถึง มีผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 จำนวน 1 คน รุ่นอายุที่ 2 จำนวน 0 คน และรุ่นอายุที่ 3 จำนวน 0 คน สำหรับคำศัพท์ที่มีแนวโน้มมาแทน คือคำว่า คุก, ตาราง ภาษาคำเมือง khuk⁴¹ (3,4,4) หมายถึง มีผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 จำนวน 3 คน รุ่นอายุที่ 2 จำนวน 4 คน และรุ่นอายุที่ 3 จำนวน 4 คน ภาษาพวน khuk²² (2,1,4) หมายถึง มีผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 จำนวน 2 คน รุ่นอายุที่ 2 จำนวน 1 คน และรุ่นอายุที่ 3 จำนวน 4 คน และภาษาลาว khuk³³ (4,4,4) หมายถึง มีผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 จำนวน 4 คน รุ่นอายุที่ 2 จำนวน 4 คน และรุ่นอายุที่ 3 จำนวน 4 คน อย่างไรก็ตามการสูญเสียคำศัพท์ในภาษาหนึ่งอาจไม่สูญเสียในอีกภาษาหนึ่งก็ได้

คำในความหมายคำว่า khuk⁴¹ ในภาษาคำเมือง ภาษาพวน และภาษาลาว ใช้คำว่า khɔ:k³¹ และปรากฏในข้อมูลคำศัพท์ของผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 และรุ่นอายุที่ 2 เพียงบางคนที่เท่านั้น

5.3 คำศัพท์ที่ไม่ค่อยมีผู้ใช้แล้ว เนื่องจากการใช้คำยืมจากภาษาอื่นมาแทน

จากการเก็บข้อมูลคำศัพท์ในงานวิจัยนี้ มีคำศัพท์จำนวนหนึ่งที่มีผู้พูดยืนยันว่าไม่ค่อยมีผู้ใช้แล้ว แต่มักนำคำศัพท์คำอื่นมาใช้แทน มีจำนวน 7 คำ ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3

คำศัพท์ที่ไม่ค่อยมีผู้ใช้แล้ว เนื่องจากการใช้คำยืมจากภาษาอื่นมาแทน

ลำดับที่	ความหมาย	การเปลี่ยนแปลง การสัทยคำศัพท์		ภาษาไทถิ่น		
				ภาษาคำเมือง	ภาษาพวน	ภาษาลาว
1	เดือนหนึ่ง	คำศัพท์ ที่สูญไป	เดือน เจียง	d̥iən ³⁵ kiəŋ ²³ (4,0,0)	d̥iən ³⁵ kiəŋ ²³ (2,1,0)	d̥iən ²³ kiəŋ ²³ (1,0,0)
		คำศัพท์ที่ มีแนวโน้ม มาแทน	เดือน หนึ่ง	d̥iən ³⁵ mak ⁴⁴ (0,1,4)	d̥iən ³⁵ lɛ:k ³¹ (1,1,3)	d̥iən ²³ lɛ:k ³⁵ (0,2,1)

ตารางข้างต้นแสดงจำนวนผู้พูดแต่ละรุ่นอายุที่ 1, 2 และ 3 ที่ใช้คำศัพท์คำนั้น
ดังนั้นไว้ในวงเล็บในวงเล็บท้ายคำศัพท์แต่ละคำ เช่น คำศัพท์ที่สูญไป ภาษาคำเมือง
d̥iən³⁵ kiəŋ²³ (4,0,0) หมายถึง มีผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 จำนวน 4 คน รุ่นอายุที่ 2 จำนวน
0 คน และรุ่นอายุที่ 3 จำนวน 0 คน ภาษาพวน d̥iən³⁵ kiəŋ²³ (2,1,0) หมายถึง มีผู้พูดรุ่น
อายุที่ 1 จำนวน 2 คน รุ่นอายุที่ 2 จำนวน 1 คน และรุ่นอายุที่ 3 จำนวน 0 คน และ
ภาษาลาว d̥iən²³ kiəŋ²³ (1,0,0) หมายถึง มีผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 จำนวน 1 คน รุ่นอายุที่
2 จำนวน 0 คน และรุ่นอายุที่ 3 จำนวน 0 คน สำหรับคำศัพท์ที่มีแนวโน้มมาแทน คือ
คำว่า เดือนหนึ่ง ภาษาคำเมือง d̥iən³⁵ mak⁴⁴ (0,1,4) หมายถึง มีผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 จำนวน
0 คน รุ่นอายุที่ 2 จำนวน 1 คน และรุ่นอายุที่ 3 จำนวน 4 คน ภาษาพวน d̥iən³⁵ lɛ:k³¹ (1,1,3)
หมายถึง มีผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 จำนวน 1 คน รุ่นอายุที่ 2 จำนวน 1 คน และรุ่นอายุที่ 3
จำนวน 3 คน และ ภาษาลาว d̥iən²³ lɛ:k³⁵ (0,2,1) หมายถึง มีผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 จำนวน
0 คน รุ่นอายุที่ 2 จำนวน 2 คน และรุ่นอายุที่ 3 จำนวน 1 คน อย่างไรก็ตามการสัทยศัพท์
ในภาษาหนึ่งอาจไม่สัทยในอีกภาษาหนึ่งก็ได้

คำในความหมายคำว่า d̥iən³⁵ mak⁴⁴ การใช้คำศัพท์ที่มีความหมายว่า เดือนที่
หนึ่ง ปรากฏเฉพาะในข้อมูลคำศัพท์ของผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 เพียงบางคนเท่านั้น ได้แก่คำว่า
เดือนเจียง ผู้พูดรุ่นอายุที่ 2 เพียงบางคนที่ยังจำและเคยได้ยินคำศัพท์เหล่านี้แต่ไม่เคยใช้
ในชีวิตประจำวัน ส่วนผู้พูดรุ่นอายุที่ 3 ต่างก็ยืนยันว่าไม่เคยได้ยินคำต่าง ๆ ดังกล่าว
เลย จึงสันนิษฐานว่า เดือนเจียง มีแนวโน้มที่จะสัทยศัพท์ในอนาคตได้

ลำดับที่	ความหมาย	การเปลี่ยนแปลง การสูญเสียคำศัพท์		ภาษาไทถิ่น		
				ภาษาคำเมือง	ภาษาพวน	ภาษาลาว
2	ตะเข็บ	คำศัพท์ ที่สูญเสียไป	ดุก	du:k ²² (4,4,1)	du:ɣ ²² (4,1,0)	du:k ⁴⁴ (4,2,2)
		คำศัพท์ที่มี แนวโน้ม มาแทน	ตะเข็บ	ta-khep ³⁵ (0,3,2)	ta-khep ³⁵ (0,0,3)	ta-khep ³⁵ (0,2,1)

ตารางข้างต้นแสดงจำนวนผู้พูดแต่ละรุ่นอายุที่ 1, 2 และ 3 ที่ใช้คำศัพท์คำนั้นไว้ในวงเล็บท้ายคำศัพท์แต่ละคำ เช่น คำศัพท์ที่สูญเสียไป ภาษาคำเมือง du:k²² (4,4,1) หมายถึง มีผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 จำนวน 4 คน รุ่นอายุที่ 2 จำนวน 4 คน และรุ่นอายุที่ 3 จำนวน 1 คน ภาษาพวน du:ɣ²² (4,1,0) หมายถึง มีผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 จำนวน 4 คน รุ่นอายุที่ 2 จำนวน 1 คน และรุ่นอายุที่ 3 จำนวน 0 คน และภาษาลาว du:k⁴⁴ (4,2,2) หมายถึง มีผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 จำนวน 4 คน รุ่นอายุที่ 2 จำนวน 2 คน และรุ่นอายุที่ 3 จำนวน 2 คน สำหรับคำศัพท์ที่มีแนวโน้มมาแทน คือคำว่า ตะเข็บ ภาษาคำเมือง ta-khep³⁵ (0,3,2) หมายถึง มีผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 จำนวน 0 คน รุ่นอายุที่ 2 จำนวน 3 คน และรุ่นอายุที่ 3 จำนวน 2 คน ภาษาพวน ta-khep³⁵ (0,0,3) หมายถึง มีผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 จำนวน 0 คน รุ่นอายุที่ 2 จำนวน 0 คน และรุ่นอายุที่ 3 จำนวน 3 คน และภาษาลาว ta-khep³⁵ (0,2,1) หมายถึง มีผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 จำนวน 0 คน รุ่นอายุที่ 2 จำนวน 2 คน และรุ่นอายุที่ 3 จำนวน 1 คน อย่างไรก็ตามการสูญเสียคำศัพท์ในภาษาหนึ่งอาจไม่สูญเสียในอีกภาษาหนึ่งก็ได้

คำในความหมายคำว่า ta-khep³⁵ ในภาษาคำเมือง ภาษาพวน และภาษาลาว มีการใช้คำว่า du:k²² ปรากฏในข้อมูลคำศัพท์ของผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 เป็นส่วนใหญ่ และมีผู้พูดรุ่นอายุที่ 2 บางคนที่ยังใช้คำว่า du:k²² ในขณะที่ผู้พูดรุ่นอายุที่ 3 ต่างก็ใช้คำว่า ta-khep³⁵ ซึ่งเป็นคำยืมจากภาษาไทยมาตรฐานมาแทน

ลำดับที่	ความหมาย	การเปลี่ยนแปลง		ภาษาไทยถิ่น		
		การสูญเสียคำศัพท์		ภาษาคำเมือง	ภาษาพวน	ภาษาลาว
3	เมฆ	คำศัพท์ที่สูญเสียไป	ผ้า, ฝ้าย	fa: ⁴⁴ (4,4,1)	fiə ³³ (4,4,0)	fa: ⁴⁴ (3,2,1)
		คำศัพท์ที่มีแนวโน้มมาแทน	เมฆ	me:k ³¹ (0,1,2)	me:k ³¹ (0,0,3)	me:k ³⁵ (0,2,2)

ตารางข้างต้นจะแสดงจำนวนผู้พูดแต่ละรุ่นอายุที่ 1, 2 และ 3 ที่ใช้คำศัพท์คำนั้นไว้ในวงเล็บท้ายคำศัพท์แต่ละคำ เช่น คำศัพท์ที่สูญเสียไป ภาษาคำเมือง fa:⁴⁴ (4,4,1) หมายถึง มีผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 จำนวน 4 คน รุ่นอายุที่ 2 จำนวน 4 คน และรุ่นอายุที่ 3 จำนวน 1 คน ภาษาพวน fiə³³ (4,4,0) หมายถึง มีผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 จำนวน 4 คน รุ่นอายุที่ 2 จำนวน 4 คน และรุ่นอายุที่ 3 จำนวน 0 คน และภาษาลาว fa:⁴⁴ (3,2,1) หมายถึง มีผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 จำนวน 3 คน รุ่นอายุที่ 2 จำนวน 2 คน และรุ่นอายุที่ 3 จำนวน 1 คน สำหรับคำศัพท์ที่มีแนวโน้มมาแทน คือคำว่า เมฆ ภาษาคำเมือง me:k³¹ (0,1,2) หมายถึง มีผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 จำนวน 0 คน รุ่นอายุที่ 2 จำนวน 1 คน และรุ่นอายุที่ 3 จำนวน 2 คน ภาษาพวน me:k³¹ (0,0,3) หมายถึง มีผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 จำนวน 0 คน รุ่นอายุที่ 2 จำนวน 0 คน และรุ่นอายุที่ 3 จำนวน 3 คน และภาษาลาว me:k³⁵ (0,2,2) หมายถึง มีผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 จำนวน 0 คน รุ่นอายุที่ 2 จำนวน 2 คน และรุ่นอายุที่ 3 จำนวน 2 คน อย่างไรก็ตามการสูญเสียคำศัพท์ในภาษาหนึ่งอาจไม่สูญเสียในอีกภาษาหนึ่งก็ได้

คำในความหมายคำว่า me:k³¹ จากการเก็บข้อมูลคำศัพท์มีเพียงผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 ส่วนใหญ่และผู้พูดรุ่นอายุที่ 2 บางคนเท่านั้นที่รู้จักคำศัพท์เดิม fa:⁴⁴ ผู้พูดรุ่นอายุที่ 3 มีการใช้คำว่า me:k³¹ แทนคำว่า fa:⁴⁴ จึงสันนิษฐานได้ว่า fa:⁴⁴ มีแนวโน้มที่จะสูญเสียคำศัพท์ในอนาคตได้

ลำดับที่	ความหมาย	การเปลี่ยนแปลง		ภาษาไทถิ่น		
		การสูญเสียคำศัพท์		ภาษาคำเมือง	ภาษาพวน	ภาษาลาว
4	คุณ	คำศัพท์ที่สูญเสียไป	ลมแล้ง	lom ³⁵ lɛ:ŋ ⁴¹ (4,2,0)	lom ³⁵ lɛ:ŋ ⁴¹ (4,4,0)	lom ²³ lɛ:ŋ ³⁵ (0,1,0)
		คำศัพท์ที่มีแนวโน้มมาแทน	คุณ	khu:n ³⁵ (0,0,3)	khu:n ³⁵ (1,1,0)	khu:n ²³ (4,4,4)

ตารางข้างต้นแสดงจำนวนผู้พูดแต่ละรุ่นอายุที่ 1, 2 และ 3 ที่ใช้คำศัพท์คำนั้นไว้ในวงเล็บท้ายคำศัพท์แต่ละคำ เช่น คำศัพท์ที่สูญเสียไป ภาษาคำเมือง lom³⁵ lɛ:ŋ⁴¹ (4,2,0) หมายถึง มีผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 จำนวน 4 คน รุ่นอายุที่ 2 จำนวน 2 คน และรุ่นอายุที่ 3 จำนวน 0 คน ภาษาพวน lom³⁵ lɛ:ŋ⁴¹ (4,4,0) หมายถึง มีผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 จำนวน 4 คน รุ่นอายุที่ 2 จำนวน 4 คน และรุ่นอายุที่ 3 จำนวน 0 คน และภาษาลาว lom²³ lɛ:ŋ³⁵ (0,1,0) หมายถึง มีผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 จำนวน 0 คน รุ่นอายุที่ 2 จำนวน 1 คน และรุ่นอายุที่ 3 จำนวน 0 คน สำหรับคำศัพท์ที่มีแนวโน้มมาแทน คือคำว่า คุณ ภาษาคำเมือง khu:n³⁵ (0,0,3) หมายถึง มีผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 จำนวน 0 คน รุ่นอายุที่ 2 จำนวน 0 คน และรุ่นอายุที่ 3 จำนวน 3 คน ภาษาพวน khu:n³⁵ (1,1,0) หมายถึง มีผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 จำนวน 1 คน รุ่นอายุที่ 2 จำนวน 1 คน และรุ่นอายุที่ 3 จำนวน 0 คน และภาษาลาว khu:n²³ (4,4,4) หมายถึง มีผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 จำนวน 4 คน รุ่นอายุที่ 2 จำนวน 4 คน และรุ่นอายุที่ 3 จำนวน 4 คน อย่างไรก็ตามการสูญเสียคำศัพท์ในภาษาหนึ่งอาจไม่สูญเสียในอีกภาษาหนึ่งก็ได้

คำในความหมายคำว่า khu:n³⁵ ในข้อมูลคำศัพท์ของผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 และรุ่นอายุที่ 2 ผู้พูดจะใช้คำศัพท์เดิมคำว่า lom³⁵ lɛ:ŋ⁴¹ เป็นส่วนใหญ่ ส่วนผู้พูดรุ่นอายุที่ 3 นั้นส่วนใหญ่ยืนยันว่าไม่เคยรู้จักและไม่เคยใช้คำว่า lom³⁵ lɛ:ŋ⁴¹ จึงสันนิษฐานได้ว่า lom³⁵ lɛ:ŋ⁴¹ มีแนวโน้มที่จะสูญเสียคำศัพท์ในอนาคตได้

ลำดับที่	ความหมาย	การเปลี่ยนแปลง		ภาษาไทถิ่น		
		การสูญเสียคำศัพท์		ภาษาคำเมือง	ภาษาพวน	ภาษาลาว
5	โพธิ์	คำศัพท์ ที่สูญเสียไป	สะหลี	sa-li: ²³ (4,4,3)	sa-li: ²³ (1,1,0)	sa-li: ³⁴ (4,0,0)
		คำศัพท์ที่มี แนวโน้ม	โพธิ์	pho: ³⁵ (1,1,2)	pho: ³⁵ (0,0,3)	pho: ²³ (3,2,2)
		มาแทน				

ตารางข้างต้นแสดงจำนวนผู้พูดแต่ละรุ่นอายุที่ 1, 2 และ 3 ที่ใช้คำศัพท์คำนั้นไว้ในวงเล็บท้ายคำศัพท์แต่ละคำ เช่น คำศัพท์ที่สูญเสียไป ภาษาคำเมือง sa-li:²³ (4,4,3) หมายถึง มีผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 จำนวน 4 คน รุ่นอายุที่ 2 จำนวน 4 คน และรุ่นอายุที่ 3 จำนวน 3 คน ภาษาพวน sa-li:²³ (1,1,0) หมายถึง มีผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 จำนวน 1 คน รุ่นอายุที่ 2 จำนวน 1 คน และรุ่นอายุที่ 3 จำนวน 0 คน และภาษาลาว sa-li:³⁴ (4,0,0) หมายถึง มีผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 จำนวน 4 คน รุ่นอายุที่ 2 จำนวน 0 คน และรุ่นอายุที่ 3 จำนวน 0 คน สำหรับคำศัพท์ที่มีแนวโน้มมาแทน คือคำว่า โพธิ์ ภาษาคำเมือง pho:³⁵ (1,1,2) หมายถึง มีผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 จำนวน 1 คน รุ่นอายุที่ 2 จำนวน 1 คน และรุ่นอายุที่ 3 จำนวน 2 คน ภาษาพวน pho:³⁵ (0,0,3) หมายถึง มีผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 จำนวน 0 คน รุ่นอายุที่ 2 จำนวน 0 คน และรุ่นอายุที่ 3 จำนวน 3 คน และภาษาลาว pho:²³ (3,2,2) หมายถึง มีผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 จำนวน 3 คน รุ่นอายุที่ 2 จำนวน 2 คน และรุ่นอายุที่ 3 จำนวน 2 คน อย่างไรก็ตามการสูญเสียคำศัพท์ในภาษาหนึ่งอาจไม่สูญเสียในอีกภาษาหนึ่งก็ได้

คำในความหมายคำว่า pho:³⁵ จากการเก็บข้อมูลคำศัพท์ภาษาคำเมือง ภาษาพวน และภาษาลาว มีการใช้คำว่า sa-li:²³ เพียงบางคนเท่านั้น โดยเฉพาะผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 ที่รู้จักคำว่า สะหลี และบางคนยังใช้คำดังกล่าวในชีวิตประจำวัน แต่ผู้พูดรุ่นอายุที่ 2 และรุ่นอายุที่ 3 ไม่เคยใช้คำดังกล่าว แต่จะใช้คำว่า pho:³⁵ ในที่นี้จึงสันนิษฐานได้ว่าคำว่า sa-li:²³ มีแนวโน้มที่จะสูญเสียคำศัพท์ในอนาคตได้

ลำดับที่	ความหมาย	การเปลี่ยนแปลง		ภาษาไทถิ่น		
		การสลับคำศัพท์		ภาษาคำเมือง	ภาษาพวน	ภาษาลาว
6	ปิด	คำศัพท์ ที่สูญเสียไป	หับ	hap ³⁵ (4,4,3)	hap ³⁵ (3,4,0)	hap ³⁵ (1,0,0)
		คำศัพท์ที่ มีแนวโน้ม มาแทน	ปิด	pit ³⁵ (0,1,3)	pit ³⁵ (1,2,3)	pit ³⁵ (2,3,2)

ตารางข้างต้นแสดงจำนวนผู้พูดแต่ละรุ่นอายุที่ 1, 2 และ 3 ที่ใช้คำศัพท์คำนั้นไว้ในวงเล็บท้ายคำศัพท์แต่ละคำ เช่น คำศัพท์ที่สูญเสียไป ภาษาคำเมือง hap³⁵ (4,4,3) หมายถึง มีผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 จำนวน 4 คน รุ่นอายุที่ 2 จำนวน 4 คน และรุ่นอายุที่ 3 จำนวน 3 คน ภาษาพวน hap³⁵ (3,4,0) หมายถึง มีผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 จำนวน 3 คน รุ่นอายุที่ 2 จำนวน 4 คน และรุ่นอายุที่ 3 จำนวน 0 คน และภาษาลาว hap³⁵ (1,0,0) หมายถึง มีผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 จำนวน 1 คน รุ่นอายุที่ 2 จำนวน 0 คน และรุ่นอายุที่ 3 จำนวน 0 คน สำหรับคำศัพท์ที่มีแนวโน้มมาแทน คือคำว่า ปิด ภาษาคำเมือง pit³⁵ (0,1,3) หมายถึง มีผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 จำนวน 0 คน รุ่นอายุที่ 2 จำนวน 1 คน และรุ่นอายุที่ 3 จำนวน 3 คน ภาษาพวน pit³⁵ (1,2,3) หมายถึง มีผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 จำนวน 1 คน รุ่นอายุที่ 2 จำนวน 2 คน และรุ่นอายุที่ 3 จำนวน 3 คน และภาษาลาว pit³⁵ (2,3,2) หมายถึง มีผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 จำนวน 2 คน รุ่นอายุที่ 2 จำนวน 3 คน และรุ่นอายุที่ 3 จำนวน 2 คน อย่างไรก็ตามการสูญเสียคำในภาษาหนึ่งอาจไม่สูญเสียในอีกภาษาหนึ่งก็ได้

คำในความหมายคำว่า pit³⁵ ในข้อมูลคำศัพท์ของผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 และผู้พูดรุ่นอายุที่ 2 เพียงบางคนใช้คำว่า hap³⁵ ซึ่งการเก็บข้อมูลจากผู้พูดทั้ง 3 รุ่นอายุส่วนใหญ่ นำคำยืมจากภาษาไทยมาตรฐานคือคำว่า pit³⁵ มาใช้แทนคำว่า hap³⁵ แม้แต่ผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 ก็ยืนยันว่าไม่ค่อยใช้คำว่า hap³⁵ เท่าใดนัก ในที่นี้จึงสันนิษฐานได้ว่าคำว่า hap³⁵ มีแนวโน้มที่จะสูญเสียไปในอนาคตได้ เนื่องจากผู้พูดนำคำว่า pit³⁵ ซึ่งเป็นคำยืมจากภาษาไทยมาตรฐานมาใช้แทน

ลำดับที่	ความหมาย	การเปลี่ยนแปลง		ภาษาไทถิ่น		
		การสูญเสียคำศัพท์		ภาษาคำเมือง	ภาษาพวน	ภาษาลาว
7	ละลาย	คำศัพท์ ที่สูญเสียไป	ไม่	nay ³¹ (4,4,2)	nay ³¹ (3,4,4)	nay ³³ (4,3,4)
		คำศัพท์ที่มี แนวโน้ม	ละลาย	la-la:y ³⁵ (0,1,3)	la-la:y ³⁵ (1,2,3)	la-la:y ²³ (2,1,0)
		มาแทน				

ตารางข้างต้นแสดงจำนวนผู้พูดแต่ละรุ่นอายุที่ 1, 2 และ 3 ที่ใช้คำศัพท์คำนั้นไว้ในวงเล็บท้ายคำศัพท์แต่ละคำ เช่น คำศัพท์ที่สูญเสียไป ภาษาคำเมือง nay³¹ (4,4,2) หมายถึง มีผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 จำนวน 4 คน รุ่นอายุที่ 2 จำนวน 4 คน และรุ่นอายุที่ 3 จำนวน 2 คน ภาษาพวน nay³¹ (3,4,4) หมายถึง มีผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 จำนวน 3 คน รุ่นอายุที่ 2 จำนวน 4 คน และรุ่นอายุที่ 3 จำนวน 4 คน และภาษาลาว nay³³ (4,3,4) หมายถึง มีผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 จำนวน 4 คน รุ่นอายุที่ 2 จำนวน 3 คน และรุ่นอายุที่ 3 จำนวน 4 คน สำหรับคำศัพท์ที่มีแนวโน้มมาแทน คือคำว่า ละลาย ภาษาคำเมือง la-la:y³⁵ (0,1,3) หมายถึง มีผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 จำนวน 0 คน รุ่นอายุที่ 2 จำนวน 1 คน และรุ่นอายุที่ 3 จำนวน 3 คน ภาษาพวน la-la:y³⁵ (1,2,3) หมายถึง มีผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 จำนวน 1 คน รุ่นอายุที่ 2 จำนวน 2 คน และรุ่นอายุที่ 3 จำนวน 3 คน และภาษาลาว la-la:y²³ (2,1,0) หมายถึง มีผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 จำนวน 2 คน รุ่นอายุที่ 2 จำนวน 1 คน และรุ่นอายุที่ 3 จำนวน 0 คน อย่างไรก็ตาม การสูญเสียคำศัพท์ในภาษาหนึ่งอาจไม่สูญเสียในอีกภาษาหนึ่งก็ได้

คำในความหมายคำว่า la-la:y³⁵ การใช้คำว่า nay³³ นั้นปรากฏเฉพาะในข้อมูลคำศัพท์ของผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 และรุ่นอายุที่ 2 เท่านั้น ส่วนผู้พูดรุ่นอายุที่ 3 ต่างก็ใช้คำว่า la-la:y³⁵ ซึ่งเป็นคำยืมจากภาษาไทยมาตรฐาน ในที่นี้จึงสันนิษฐานได้ว่าคำว่า nay³³ มีแนวโน้มที่จะสูญเสียคำศัพท์ในอนาคตได้

5.4 คำศัพท์เรียกชื่อพืชหรือสัตว์ที่ผู้พูดไม่เคยพบเห็น

การศึกษาการเปลี่ยนแปลงการสูญเสียคำศัพท์ในงานวิจัยนี้ มีคำศัพท์จำนวนหนึ่งที่เป็นชื่อเฉพาะเรียกชื่อพืชหรือสัตว์ที่ผู้พูดยืนยันว่าไม่เคยพบเห็น จึงทำให้ไม่รู้จักคำศัพท์นั้น ๆ มีจำนวน 4 คำ ดังแสดงในตารางที่ 4

ตารางที่ 4

คำศัพท์เรียกชื่อพืชหรือสัตว์ที่ผู้พูดไม่เคยพบเห็น มีจำนวน 4 คำ

ลำดับที่	ความหมาย	การเปลี่ยนแปลง		ภาษาไทถิ่น		
		การสูญเสียคำศัพท์		ภาษาคำเมือง	ภาษาลาว	ภาษาพวน
1	นาก	คำศัพท์ที่สูญไป	บ้าน	buon ⁴⁴ (3,1,1)	buon ³³ (2,1,0)	buon ³⁵ (4,0,0)
		คำศัพท์ที่มี	นาก	na:k ³¹ (0,2,1)	na:k ³¹ (1,1,2)	na:k ³⁵ (0,2,4)
		แนวโน้ม	มาแทน			

ตารางข้างต้นแสดงจำนวนผู้พูดแต่ละรุ่นอายุที่ 1, 2 และ 3 ที่ใช้คำศัพท์คำนั้นไว้ในวงเล็บท้ายคำศัพท์แต่ละคำ เช่น คำศัพท์ที่สูญไป ภาษาคำเมือง buon⁴⁴ (3,1,1) หมายถึง มีผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 จำนวน 3 คน รุ่นอายุที่ 2 จำนวน 1 คน และรุ่นอายุที่ 3 จำนวน 1 คน ภาษาพวน buon³³ (2,1,0) หมายถึง มีผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 จำนวน 2 คน รุ่นอายุที่ 2 จำนวน 1 คน และรุ่นอายุที่ 3 จำนวน 0 คน และภาษาลาว buon³⁵ (4,0,0) หมายถึง มีผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 จำนวน 4 คน รุ่นอายุที่ 2 จำนวน 0 คน และรุ่นอายุที่ 3 จำนวน 0 คน สำหรับคำศัพท์ที่มีแนวโน้มมาแทน คือคำว่า นาก ภาษาคำเมือง na:k³¹ (0,2,1) หมายถึง มีผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 จำนวน 0 คน รุ่นอายุที่ 2 จำนวน 2 คน และรุ่นอายุที่ 3 จำนวน 1 คน ภาษาพวน na:k³¹ (1,1,2) หมายถึง มีผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 จำนวน 1 คน รุ่นอายุที่ 2 จำนวน 1 คน และรุ่นอายุที่ 3 จำนวน 2 คน และภาษาลาว na:k³⁵ (0,2,4) หมายถึง มีผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 จำนวน 0 คน รุ่นอายุที่ 2 จำนวน 2 คน และรุ่นอายุที่ 3 จำนวน 4 คน อย่างไรก็ตามการสูญเสียคำศัพท์ในภาษาหนึ่งอาจไม่สูญเสียในอีกภาษาหนึ่งก็ได้

คำในความหมายคำว่า na:k³¹ ในข้อมูลคำศัพท์ของผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 ใช้คำว่า buon³⁵ ผู้พูดรุ่นอายุที่ 2 และผู้พูดรุ่นอายุที่ 3 ส่วนใหญ่ไม่รู้จักคำศัพท์ดังกล่าว และใช้คำว่า na:k³¹ เท่านั้น

ลำดับที่	ความหมาย	การเปลี่ยนแปลง		ภาษาไทถิ่น		
		การสูญเสียคำศัพท์		ภาษาคำเมือง	ภาษาพวน	ภาษาลาว
2	ตะพาบ	คำศัพท์ ที่สูญเสียไป	ปาฝา	pa: ²³ fa: ²³ (4,4,2)	pa: ³⁵ fa: ²³ (2,1,0)	pa: ²³ fa: ³⁴ (4,0,0)
		คำศัพท์ที่มี แนวโน้ม	ตะพาบ	ta-pha:p ³¹ (0,0,1)	pa: ³⁵ fa: ²³ (2,1,0)	ta-pha:p ³⁵ (0,1,2)
		มาแทน				

ตารางข้างต้นแสดงจำนวนผู้พูดแต่ละรุ่นอายุที่ 1, 2 และ 3 ที่ใช้คำศัพท์คำนั้นไว้ในวงเล็บท้ายคำศัพท์แต่ละคำ เช่น คำศัพท์ที่สูญเสียไป ภาษาคำเมือง pa:²³ fa:²³ (4,4,2) หมายถึง มีผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 จำนวน 4 คน รุ่นอายุที่ 2 จำนวน 4 คน และรุ่นอายุที่ 3 จำนวน 2 คน ภาษาพวน pa:³⁵ fa:²³ (2,1,0) หมายถึง มีผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 จำนวน 2 คน รุ่นอายุที่ 2 จำนวน 1 คน และรุ่นอายุที่ 3 จำนวน 0 คน และภาษาลาว pa:²³ fa:³⁴ (4,0,0) หมายถึง มีผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 จำนวน 4 คน รุ่นอายุที่ 2 จำนวน 0 คน และรุ่นอายุที่ 3 จำนวน 0 คน สำหรับคำศัพท์ที่มีแนวโน้มมาแทน คือคำว่า ตะพาบ ภาษาคำเมือง ta-pha:p³¹ (0,0,1) หมายถึง มีผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 จำนวน 0 คน รุ่นอายุที่ 2 จำนวน 0 คน และรุ่นอายุที่ 3 จำนวน 1 คน ภาษาพวน pa:³⁵ fa:²³ (2,1,0) หมายถึง มีผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 จำนวน 2 คน รุ่นอายุที่ 2 จำนวน 1 คน และรุ่นอายุที่ 3 จำนวน 0 คน (ผู้พูดทั้ง 3 รุ่นอายุยังคงใช้อยู่) และภาษาลาว ta-pha:p³⁵ (0,1,2) หมายถึง มีผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 จำนวน 0 คน รุ่นอายุที่ 2 จำนวน 1 คน และรุ่นอายุที่ 3 จำนวน 2 คน อย่างไรก็ตามการสูญเสียคำในภาษาหนึ่งอาจไม่สูญเสียในอีกภาษาหนึ่งก็ได้

คำในความหมายคำว่า ta-pha:p³¹ การใช้คำว่า pa:³⁵ fa:²³ ปรากฏในข้อมูลคำศัพท์ของผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 และรุ่นอายุที่ 2 เพียงบางคนเท่านั้น ผู้พูดรุ่นอายุที่ 3 ส่วนใหญ่ต่างก็ยืนยันว่าไม่เคยรู้จักคำว่า pa:³⁵ fa:²³

ลำดับที่	ความหมาย	การเปลี่ยนแปลง		ภาษาไทถิ่น		
		การสูญเสียคำศัพท์		ภาษาคำเมือง	ภาษาพวน	ภาษาลาว
3	มัน สำปะหลัง	คำศัพท์ ที่สูญเสียไป	มันต่าง	man ³⁵ ta: ŋ ⁴⁴ (4,4,1)	man ³⁵ ta: ŋ ⁴¹ (3,3,0)	man ²³ ta: ŋ ³⁵ (3,0,0)
		คำศัพท์ที่มี แนวโน้ม มาแทน	มัน สำปะหลัง	man ³⁵ sam ²³ pa- laŋ ²³ (0,0,1)	man ³⁵ sam ²³ pa- laŋ ²³ (0,0,1)	man ²³ sam ³⁴ pa-laŋ ³⁴ (0,1,1)

ตารางข้างต้นแสดงจำนวนผู้พูดแต่ละรุ่นอายุที่ 1, 2 และ 3 ที่ใช้คำศัพท์คำนั้นไว้ในวงเล็บท้ายคำศัพท์แต่ละคำ เช่น คำศัพท์ที่สูญเสียไป ภาษาคำเมือง man³⁵ ta:ŋ⁴⁴ (4,4,1) หมายถึง มีผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 จำนวน 4 คน รุ่นอายุที่ 2 จำนวน 4 คน และรุ่นอายุที่ 3 จำนวน 1 คน ภาษาพวน man³⁵ ta:ŋ⁴¹ (3,3,0) หมายถึง มีผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 จำนวน 3 คน รุ่นอายุที่ 2 จำนวน 3 คน และรุ่นอายุที่ 3 จำนวน 0 คน และภาษาลาว man²³ ta: ŋ³⁵ (3,0,0) หมายถึง มีผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 จำนวน 3 คน รุ่นอายุที่ 2 จำนวน 0 คน และรุ่นอายุที่ 3 จำนวน 0 คน สำหรับคำศัพท์ที่มีแนวโน้มมาแทน คือคำว่า มันสำปะหลัง ภาษาคำเมือง man³⁵ sam²³ pa-laŋ²³ (0,0,1) หมายถึง มีผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 จำนวน 0 คน รุ่นอายุที่ 2 จำนวน 0 คน และรุ่นอายุที่ 3 จำนวน 1 คน ภาษาพวน man³⁵ sam²³ pa-laŋ²³ (0,0,1) หมายถึง มีผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 จำนวน 0 คน รุ่นอายุที่ 2 จำนวน 0 คน และรุ่นอายุที่ 3 จำนวน 1 คน และภาษาลาว man²³ sam³⁴ pa-laŋ³⁴ (0,1,1) หมายถึง มีผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 จำนวน 0 คน รุ่นอายุที่ 2 จำนวน 1 คน และรุ่นอายุที่ 3 จำนวน 1 คน อย่างไรก็ตามการสูญเสียคำศัพท์ในภาษาหนึ่งอาจไม่สูญเสียในอีกภาษาหนึ่งก็ได้

คำในความหมายคำว่า man³⁵ sam²³ pa-laŋ²³ การใช้คำว่า man³⁵ ta: ŋ⁴⁴ ปรากฏในข้อมูลคำศัพท์ของผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 และรุ่นอายุที่ 2 เท่านั้น ส่วนผู้พูดรุ่นอายุที่ 3 บางคนยืนยันไม่เคยรู้จักคำว่า man³⁵ ta: ŋ⁴⁴

ลำดับที่	ความหมาย	การเปลี่ยนแปลง การสูญเสียคำศัพท์		ภาษาไทยถิ่น		
				ภาษาคำเมือง	ภาษาพวน	ภาษาลาว
4	ลั่นทม	คำศัพท์ ที่สูญเสียไป	จำปาลาว	cam ²³ pa: ²³ la:w ³⁵ (4,2,2)	cam ³⁵ pa: ³⁵ la:w ³⁵ (2,0,1)	cam ²³ pa: ²³ la:w ²³ (4,1,1)
		คำศัพท์ ที่มี แนวโน้ม มาแทน	ลั่นทม	lan ³¹ thom ³⁵ (0,1,2)	lan ³¹ thom ³⁵ (0,2,3)	lan ³³ thom ²³ (0,3,3)

ตารางข้างต้นแสดงจำนวนผู้พูดแต่ละรุ่นอายุที่ 1, 2 และ 3 ที่ใช้คำศัพท์คำนั้นไว้ในวงเล็บท้ายคำศัพท์แต่ละคำ เช่น คำศัพท์ที่สูญเสียไป ภาษาคำเมือง cam²³ pa:²³ la:w³⁵ (4,2,2) หมายถึง มีผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 จำนวน 4 คน รุ่นอายุที่ 2 จำนวน 2 คน และรุ่นอายุที่ 3 จำนวน 2 คน ภาษาพวน cam³⁵ pa:³⁵ la:w³⁵ (2,0,1) หมายถึง มีผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 จำนวน 2 คน รุ่นอายุที่ 2 จำนวน 0 คน และรุ่นอายุที่ 3 จำนวน 1 คน และภาษาลาว cam²³ pa:²³ la:w²³ (4,1,1) หมายถึง มีผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 จำนวน 4 คน รุ่นอายุที่ 2 จำนวน 1 คน และรุ่นอายุที่ 3 จำนวน 1 คน สำหรับคำศัพท์ที่มีแนวโน้มมาแทน คือคำว่า ลั่นทม ภาษาคำเมือง lan³¹ thom³⁵ (0,1,2) หมายถึง มีผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 จำนวน 0 คน รุ่นอายุที่ 2 จำนวน 1 คน และรุ่นอายุที่ 3 จำนวน 2 คน ภาษาพวน lan³¹ thom³⁵ (0,2,3) หมายถึง มีผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 จำนวน 0 คน รุ่นอายุที่ 2 จำนวน 2 คน และรุ่นอายุที่ 3 จำนวน 3 คน และภาษาลาว lan³³ thom²³ (0,3,3) หมายถึง มีผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 จำนวน 0 คน รุ่นอายุที่ 2 จำนวน 3 คน และรุ่นอายุที่ 3 จำนวน 3 คน อย่างไรก็ตามการสูญเสียคำศัพท์ในภาษาหนึ่งอาจไม่สูญเสียในอีกภาษาหนึ่งก็ได้

คำในความหมายคำว่า lan³¹ thom³⁵ การใช้คำว่า cam²³ pa:²³ la:w³⁵ ปรากฏในข้อมูลคำศัพท์ของผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 และรุ่นอายุที่ 2 เพียงบางคน ส่วนผู้พูดรุ่นอายุที่ 3 เกือบทั้งหมดไม่เคยใช้คำว่า cam²³ pa:²³ la:w³⁵ นอกจากนี้ยังพบว่ามีการใช้คำว่า สีสาวดี li:²³ la:²³ wa-di:²³ ซึ่งเป็นคำศัพท์ที่บัญญัติขึ้นเป็นคำสุภาพใช้แทนคำว่า lan³¹ thom³⁵ ในภาษาไทยมาตรฐาน

6. สรุปและอภิปรายผล

สรุปผลการศึกษาการเปลี่ยนแปลงการสูญเสียคำศัพท์ของบุคคลสามระดับอายุในภาษาไทยถิ่น จังหวัดอุดรธานี พบว่ามีคำศัพท์จำนวนหนึ่งที่ผู้พูดภาษาคำเมือง ภาษาพวน และภาษาลาวต่างก็ยืนยันว่าเป็นคำศัพท์ที่ไม่ค่อยใช้แล้วและคำศัพท์บางคำเป็นคำศัพท์ที่ใช้เฉพาะผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 (อายุ 60 ปีขึ้นไป) ส่วนผู้พูดรุ่นอายุที่ 2 (อายุ 35-50 ปี) และรุ่นอายุที่ 3 (อายุ 15-25 ปี) แทบไม่ค่อยใช้หรือไม่เคยใช้เลย นอกจากนี้การสูญเสียคำศัพท์ในภาษาหนึ่งอาจไม่สูญเสียในอีกภาษาหนึ่งก็ได้ เมื่อพิจารณาในภาพรวมคำศัพท์ที่สันนิษฐานว่าเกิดการสูญเสียไปจากภาษาไทยถิ่นแต่ละภาษามี 4 ลักษณะ ได้แก่ 1) คำศัพท์ที่มีเสียงพ้องกับคำศัพท์คำอื่นที่มีความหมายในเชิงลบหรือคำศัพท์ที่ปัจจุบันอาจฟังไม่สุภาพ รวมทั้งคำศัพท์ที่เดิมเคยมีความหมายทางลบมากกว่า 1 ความหมายปัจจุบันผู้พูดเลือกใช้เพียงความหมายเดียว 2) คำศัพท์เรียกสิ่งที่ไม่ค่อยมีผู้ใช้แล้วหรือเป็นสิ่งที่ไม่ปรากฏให้เห็นในชีวิตประจำวันของผู้พูดภาษาไทยถิ่นในปัจจุบัน 3) คำศัพท์ที่ไม่ค่อยมีผู้ใช้แล้วเนื่องจากการใช้คำยืมจากภาษาอื่นมาแทน และ 4) คำศัพท์เรียกชื่อพืชหรือสัตว์ที่ผู้พูดไม่รู้จัก ดังนั้นจึงสันนิษฐานได้ว่าคำศัพท์กลุ่มดังกล่าวมีแนวโน้มที่จะสูญเสียคำศัพท์ในอนาคตได้

อภิปรายผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงคำศัพท์ที่เกิดขึ้นในภาษาไทยถิ่น 3 ภาษา ได้แก่ ภาษาคำเมือง ภาษาพวน และภาษาลาว ที่พูดโดยบุคคลสามระดับอายุจะเห็นได้ว่าคำศัพท์ที่มีแนวโน้มจะสูญเสียไปจากภาษาไทยถิ่นที่พบในงานวิจัยนี้เป็นคำศัพท์ที่มีลักษณะปรากฏคล้ายกับคำศัพท์ในภาษาอื่น ๆ ในงานวิจัยที่ผ่านมาอันนี้เป็นคำศัพท์ที่ไม่ค่อยมีผู้ใช้แล้ว หรือเป็นคำศัพท์ที่ใช้เฉพาะผู้พูดรุ่นสูงอายุและวัยกลางคน ส่วนผู้พูดกลุ่มวัยรุ่นมักใช้คำศัพท์ใหม่มาแทนคำศัพท์เดิม ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยอื่น ๆ ที่ผ่านมาในแง่ที่ว่า มีคำศัพท์จำนวนหนึ่งในภาษาที่เกิดการสูญเสียไปจากภาษา ตัวอย่างเช่น งานวิจัยของอุทัยวรรณ ดันหยง (2526) ซึ่งศึกษาการใช้คำของผู้พูดต่างรุ่นอายุในภาษาพวน โดยเปรียบเทียบการใช้คำของคนสามระดับอายุ พบว่ามีคำศัพท์ที่เลิกใช้ในแต่ละกลุ่มอายุจำนวนหนึ่ง กล่าวคือจากคำศัพท์จำนวน 500 คำ จำแนกคำศัพท์ที่เลิกใช้ตามความแตกต่างของการใช้คำของคนสามระดับอายุ ได้ดังนี้ 1) คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษากลุ่มที่ 3 เลิกใช้ แต่ผู้บอกภาษากลุ่มที่ 1 และผู้บอกภาษากลุ่มที่ 2 ยังคงเข้าใจความหมายและใช้บ้างในบางโอกาส 2) คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษากลุ่มที่ 1 ยังพอเข้าใจยังคงเข้าใจความหมายและใช้บ้างในบางโอกาส และ 3) ผู้บอกภาษาทั้งสามกลุ่มเลิกใช้คำศัพท์บางคำไปแล้ว

นอกจากนี้ผลการวิจัยนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของสมทรง บุรุษพัฒน์ (2554, น. 8) ที่ได้ศึกษาการแปรของพยัญชนะต้นในภาษาไทยซึ่งโดยพิจารณาว่าพยัญชนะต้นในปัจจุบันเปลี่ยนไปจากภาษาไทดำดั้งเดิมด้วยอิทธิพลของภาษาไทยอย่างไร และศึกษาอิทธิพลของปัจจัยทางสังคมคืออายุและภูมิภาคที่มีต่อการแปรของพยัญชนะต้น งานวิจัยนี้แบ่งผู้บอกภาษาออกเป็น 3 วัย ได้แก่ วัยสูงอายุ วัยกลางคน และวัยหนุ่มสาว พื้นที่ที่ศึกษา ได้แก่ จังหวัดนครปฐม สุพรรณบุรี ราชบุรี และเพชรบุรี ผลการศึกษาไม่พบการแปรของพยัญชนะตามอายุและภูมิภาค การเปลี่ยนแปลงจากภาษาไทดำดั้งเดิมเหมือนกับภาษาไทย แต่ถ้าหากมีการเปลี่ยนแปลงที่แตกต่างกันออกไป พบว่ามีการแปรตามอายุนั้นคือผู้พูดภาษาไทยซึ่งวัยหนุ่มสาวใช้พยัญชนะต้นในภาษาไทยซึ่งที่ปนภาษาไทยกรุงเทพฯ มากกว่าผู้พูดภาษาไทยซึ่งวัยสูงอายุ โดยภาพรวมผู้บอกภาษาทุกภูมิภาคส่วนใหญ่จะใช้พยัญชนะไปในทิศทางเดียวกัน มีการแปรของพยัญชนะต้นค่อนข้างน้อย นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยของสุวัฒนา เลี่ยมประวัตติ และกันทิมา วัฒนะประเสริฐ (2539) ซึ่งศึกษาเปรียบเทียบการใช้คำของคนสามระดับอายุในภาษาลาวลุ่มน้ำท่าจีนและวิเคราะห์การแปรลักษณะทางเสียงและความหมายของคำในภาษาลาวพบว่ามีศัพท์เดิมหลายคำที่สูญไปจากชุมชนภาษาลาว และในงานวิจัยดังกล่าวได้คาดว่าการแปรความหมายแคบเข้าเป็นสาเหตุหนึ่งของการสูญเสียศัพท์เดิมที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

เอกสารอ้างอิง

- คณาจารย์ภาควิชาภาษาศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
(2543). *พจนานุกรมลาว-ไทย-อังกฤษ (Lao-Thai-English Dictionary)*
ฉบับเฉลิมพระเกียรติ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- จรรยา เสียงเย็น. (2560). *การแปรการใช้ศัพท์ของคนสามระดับอายุในภาษาผู้ไทกะบ้อง
ประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว* (วิทยานิพนธ์ปริญญา
ดุขฎิบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.
- ฉลิลิกา มหาพูนทอง. (2559). *การแปรของศัพท์และเสียงในภาษาไทยถิ่นภูเก็ตตาม
อายุ: การแสดงนัยของการสัมผัสภาษาถิ่น* (วิทยานิพนธ์ปริญญาดุขฎิบัณฑิต).
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- ณัฐวรรณ ชั่งใจ. (2555). *วิวัฒนาการของภาษาไทย*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

- ธวัช ปุณโณทก. (2553). *วิวัฒนาการภาษาไทยและอักษรไทย*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธีระพันธ์ ล. ทองคำ, พิณรัตน์ อัครวัฒนากุล, ชมนาด อินทจามรรักษ์, กนิษฐา พุทธเสถียร, สุภาพร ผลิพัฒน์ และยุพาพร ฮวดศิริ. (2550). *ศัพท์านุกรม 15 ภาษาที่พูดในจังหวัดน่าน* (รายงานการวิจัย). กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- น้ำทิพย์ ภิคารวัฒน์. (2551). *การเปลี่ยนแปลงของภาษาผ่านกาลเวลา* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ภาควิชาภาษาอังกฤษ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เปรมจิต ชนวงค์. (2540). *ภาษาศาสตร์เบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 7). นครศรีธรรมราช: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช.
- พิณรัตน์ อัครวัฒนากุล. (2555). *โครงการการแปรและการเปลี่ยนแปลงทางศัพท์และเสียงในภาษาไทยถิ่นที่พูดในจังหวัดน่าน* (รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์). เชียงใหม่: สาขาวิชาภาษาศาสตร์ วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยพายัพ.
- วรวิทย์ เลี้ยงถนอม. (2532). *พจนานุกรมภาษาไทยพวน*. ม.ป.ท.: มูลนิธิไทยพวน.
- วีระพงศ์ มีสถาน. (2543). *พจนานุกรมลาว-ไทย (Lao-Thai Dictionary)*. นครปฐม: สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ศรินยา จิตบรรจง. (2551). *การเปลี่ยนแปลงการใช้คำศัพท์ ภาษาถิ่นของชาวบ้านท่าขอนยาง ตำบลท่าขอนยาง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม*. มหาสารคาม: ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ศิริชัย หอมดวง และศุภกิต บัวขาว. (2559). การแปรของเสียงพยัญชนะในภาษาไทยพวน อำเภอบ้านฝื่อ จังหวัดอุดรธานี. *วารสารบัณฑิตศึกษา มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่น*, 5(1), 122-137.
- สมทรง บุรุษพัฒน์. (2554). การแปรของพยัญชนะต้นในภาษาไทยโขง. *วารสารภาษาและภาษาศาสตร์*, 29(2), 81-113.
- สุวิไล เปรมศรีรัตน์. (2549). สถานการณ์ทางภาษาในสังคมไทยกับความหลากหลายทางชาติพันธุ์. *วารสารภาษาและวัฒนธรรม*, 25(2), 5-17.
- สุวัฒนา เลี่ยมประวัติ และกันทิมา วัฒนะประเสริฐ. (2539). *วิเคราะห์การใช้คำและการแปร ของภาษาของคนสามระดับอายุ ในชุมชนภาษาลาว ลุ่มน้ำท่าจีน*. กรุงเทพฯ: คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.

- โสภิตา ถาวร. (2556). การแปรและการเปลี่ยนแปลงเสียงในภาษาไทยคำ (วิทยานิพนธ์
ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหิดล, นครปฐม.
- อุทัยวรรณ ตันหยง. (2526). วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงการใช้คำของคนสามระดับอายุ
ในภาษาพวน (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร,
นครปฐม.